

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přirodovědecká fakulta

Katedra geografie

Veronika MRUGALOVÁ

Trh práce v okrese Přerov: regionálně geografická analýza

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Václav TOUŠEK, CSc.

Olomouc 2010

Tímto prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem v ní veškerou literaturu a další zdroje, ze kterých jsem čerpala informace.

Olomouc 7. 5. 2010

.....

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Doc. RNDr. Václavu Touškovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady, připomínky a poskytnutá data při zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala Mgr. Petru Šimáčkovi za trpělivost a ochotu pomoci při zpracování mapových výstupů.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika MRUGALOVÁ**
Osobní číslo: **R070010**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Trh práce v okrese Přerov: regionálně geografická analýza**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je zpracování regionálně geografické studie zaměřené na problematiku zaměstnanosti a nezaměstnanosti v okrese Přerov.

Struktura práce

1. Úvod (obsahující i vlastní formulaci dílčích cílů práce)
2. Přehled literatury k řešené problematice
3. Zdroje dat a zvolená metodika
4. Stručná geografická charakteristika studovaného území
5. Ekonomická transformace a struktura zaměstnanosti, největší zaměstnavatelé na konci osmdesátých let a v současnosti
6. Vývoj nezaměstnanosti a volných pracovních míst do konce roku 2008
7. Podrobná analýza trhu práce v roce 2009, dopady ekonomické krize
8. Problémové skupiny obyvatelstva a jejich uplatnění na trhu práce
9. Cizinci na trhu práce
10. Hlavní závěry

Shrnutí (v angličtině)

Kontrolní etapy

1. Kapitoly 2.,4. 5. do 31.12.2009
2. Kapitola 6 do 28.2.2010
3. Kapitola 8 do 31.3.2010
4. Kapitoly 9. a 10 do 30.4.2010

Rozsah grafických prací: Zhruba 25 tabulek, grafů a kartogramů (kartodiagramů)

Rozsah průvodní zprávy: 40 až 50 stran textu včetně příloh

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 10 000 - 12 000 slov
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- a) publikace, články týkající se studovaného území včetně výročních zpráv Úřadu práce Přerov
- b) učební texty a další publikace zaměřené na problematiku trhu práce
- c) učební texty a další publikace věnované alespoň okrajově problematice metod sociálně geografického výzkumu

Vedoucí bakalářské práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 12. října 2009
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2010

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 12. října 2009

Obsah

1. Úvod	8
2. Přehled literatury k řešené problematice	9
2.1 Zeměpisné literární zdroje	9
2.2 Sociálně zaměřené literární zdroje	10
3. Zdroje dat a zvolená metodika	11
3.1 Elektronické zdroje dat	11
3.1.1 Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí	11
3.1.2 GIS Prostorová analýza	12
3.1.3 Český statistický úřad	12
3.1.4 Online databáze firem	12
3.1.5 Sčítání lidu, domů a bytů 2001	12
3.2 Zvolená metodika	13
4. Stručná geografická charakteristika studovaného území	16
4.1 Fyzicko-geografická charakteristika	16
4.2 Socio-ekonomická charakteristika	22
5. Ekonomická transformace a struktura zaměstnanosti, největší zaměstnavatelé na konci osmdesátých let a v současnosti	26
5.1 Hospodářská situace v okrese Přerov do konce osmdesátých let	26
5.2 Největší zaměstnavatelé v okrese Přerov na konci osmdesátých let	27
5.3 Transformace ekonomiky	30
5.4 Největší zaměstnavatelé v současnosti	32
5.4.1 Největší zaměstnavatelé v SO ORP Přerov	32
5.4.2 Největší zaměstnavatelé v SO ORP Hranice	33
5.4.3 Největší zaměstnavatelé v SO ORP Lipník nad Bečvou	34
6. Vývoj nezaměstnanosti a volných pracovních míst do konce roku 2008	35
7. Podrobná analýzy trhu práce v roce 2009, dopady ekonomické krize	38
8. Problémové skupiny obyvatelstva a jejich uplatnění na trhu práce	41
8.1 Absolventi na trhu práce v okrese Přerov	42
8.2 Mladiství na trhu práce v okrese Přerov	42
8.3 Osoby se zdravotním postižením na trhu práce v okrese Přerov	43
8.4 Dlouhodobě nezaměstnaní na trhu práce v okrese Přerov	44
9. Cizinci na trhu práce	46
9.1 Základní pojmy	46
9.2 Zaměstnanost cizinců v okrese Přerov	47
10. Hlavní závěry	51

Shrnutí (Summary)	52
Seznam použitých zkratk	53
Seznam tabulek a obrázků	54
Seznam použitých zdrojů	55
Přílohy	

1. Úvod

Trh práce prošel od devadesátých let 20. století podstatnou změnou v důsledku přechodu z centrálně plánovaného hospodářství na tržní ekonomiku. Do té doby se průzkum zabýval pouze zaměstnaností a její strukturou, protože nezaměstnanost byla zanedbatelná. Na základě tohoto procesu došlo ke vzniku dvou typů regionů, a to hospodářsky slabé regiony a strukturálně postižené regiony, mezi které patří i okres Přerov. To bylo také důvodem výběru tématu pro zpracování této bakalářské práce, neboť přerovský okres, resp. město Přerov je mé bydliště.

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat vývoj situace na trhu práce v okrese Přerov po roce 1989, a to až do roku 2009. V zadání bylo stanoveno i několik dílčích cílů práce:

1. zhodnotit situaci na trhu práce v okrese Přerov od konce roku 1989 do roku 2008 pomocí údajů o počtu uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst a ukazatelů: míry nezaměstnanosti a počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo
2. analyzovat situaci na trhu práce v okrese Přerov v roce 2009 v porovnání s ostatními okresy Olomouckého kraje a u okresu Přerov do úrovně správních obvodů obcí s rozšířenou působností s přihlédnutím na dopady ekonomické krize
3. zabývat se vybranými problémovými skupinami obyvatelstva a jejich uplatněním na trhu práce v okrese Přerov (absolventi, OZP, dlouhodobě nezaměstnaní atd.)
4. popsat roli cizinců na trhu práce v okrese Přerov

Těchto cílů je možné dosáhnout díky informacím několika institucí, které se zabývají průzkumem a následnou analýzou pracovního trhu. K těmto patří především Ministerstvo práce a sociálních věcí, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí či Český statistický úřad, ale také pracoviště a ústavy na vysokých školách.

2. Přehled literatury k řešené problematice

K tématu problematiky trhu práce a jeho sociálních a ekonomických dopadech existuje nespočet publikací a zabývá se jím mnoho autorů. Mezi nejznámější patří Nezaměstnanost jako sociální problém (Mareš, 2002), Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika (Sirovátka, Mareš, 2003), Trh práce (Šimek, 2005) či Transformace české ekonomiky- politické, ekonomické a sociální aspekty (Spěváček, 2002).

Literaturu použitou při zpracování této bakalářské práce lze rozdělit na dvě skupiny. V první skupině jsou knižní zdroje týkající se geografické charakteristiky sledovaného území, ať už z všeobecného hlediska či odborného. Zde jsou zařazeny také mapové zdroje. V druhé skupině jsou uvedeny literární zdroje zaměřené na tematiku trhu práce, nezaměstnanosti či pohybu cizinců na pracovním trhu ČR a jejich analýzu ze sociálního nebo ekonomického hlediska. Do této kategorie jsou zařazeny mj. i publikace Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí (VÚPSV).

2.1 Zeměpisné literární zdroje

Přibližně nejvíce jsou čerpány informace z knihy Okres Přerov (Vodža, 1988), ve které autor popisuje fyzicko-geografickou i socio-ekonomickou charakteristiku okresu Přerov a jeho obcí v osmdesátých letech.

Geologická charakteristika území byla čerpána z Geologických map ČR a jejich vysvětlivek. Na území okresu zasahují velkou částí čtyři mapové listy, a to 25-11 Hlubočky, 25-12 Hranice, 25-13 Přerov, 25-14 Valašské Meziříčí, a několik mapových listů, které zasahují na území okresu pouze malou částí a nemají nijak odlišný geologický charakter od výše uvedených mapových listů, proto z nich nebylo čerpáno. Vysvětlivky k souboru geologických a účelových map nejsou k dispozici pro všechny mapové listy a jsou tedy použity pouze pro mapový list Přerov a Hranice.

Mezi odborně zaměřené knihy patří druhé vydání Zeměpisného lexikonu ČR Hory a Nížiny (Demek et al., 2006), popisující vývoj a třídění georeliéfu ČR, ale hlavně rozdělení území České republiky na geomorfologické jednotky a podrobně charakterizující nejmenší uvedené jednotky- geomorfologické okrsky.

Lokality ložisek nerostů byly vyčteny z Mapy ložisek nerostných surovin ČR. Listoklad je totožný jako u Geologických map a tedy i použité mapové listy a vysvětlivky k nim mají stejné označení. Tyto vysvětlivky obsahují také hydrologickou charakteristiku daného území.

Půdní typy na území okresu Přerov byly vyčteny z Půdní mapy, která je přílohou knihy Půdy České republiky (Tomášek, 2007).

Klimatická charakteristika je čerpána z Atlasu podnebí Česka (Tolasz et al., 2007), kde jsou uvedeny pomocí map, kartogramů a kartodiagramů veškeré klimatické charakteristiky pro území celé republiky.

Chráněné lokality popisují knihy Národní parky, rezervace a jiná chráněná území přírody v Československu (Maršáková-Němejcová, Mihálik, 1977. Vzhledem k její neaktuálnosti, jsou informace doplněny také ze šestého svazku Chráněných území ČR: Olomoucko (Šafář, 2003), kde jsou uvedeny popisy všech chráněných lokalit na území Olomoucka.

2.2 Sociálně zaměřené literární zdroje

Základním zdrojem je studijní materiál pro kombinované studium Veřejná správa a regionální politika- Problematika trhu práce a politiky zaměstnanosti (Václavíková, Kolibová, Kubicová, 2009), která se zabývá podrobnou charakteristikou pracovního trhu a jeho vývoje ve dvacátém století.

Mimoto jsou použity pro zpracování jednotlivých kapitol této práce také publikace a bulletiny VÚPSV, což je veřejná výzkumná instituce spadající pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Z jejich zdrojů je využita publikace Hany Pořízkové – Analýza zahraniční zaměstnanosti v České republice; postavení cizinců na trhu práce a podmínky jejich ekonomické integrace (2008), ve které se autorka zabývá migrační a integrační politikou a současnými podmínkami zaměstnávání cizinců v České republice. Dále je čerpáno z bulletinů Mezinárodní pracovní migrace v ČR od autorky Milady Horákové. Ke zpracování deváté kapitoly, bylo využito bulletinů č. 18, 20, 22 a 24.

3. Zdroje dat a zvolená metodika

3.1 Elektronické zdroje dat

Ke zpracování této bakalářské práce jsou použity převážně informace z online Portálu Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), ale také neveřejná databáze informací za obce ČR z názvem „GIS- prostorová analýza“. Částečně je také čerpáno z dat poskytovaných Českým statistickým úřadem (ČSÚ). Do jisté míry byla využita také online databáze firem (HBI) a internetové stránky jednotlivých firem uvedených v kapitole 5.2 a 5.4.

3.1.1 Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí

Na tomto portále je využita sekce Zaměstnanost. Ta je dále dělena na několik podsekcí, ze kterých jsou pro zpracování této práce stěžejní Statistika a částečně také Informace z úřadů práce a Obecné informace.

Nejdůležitější a velmi podrobně zpracována je část Statistiky, kde je ovšem možné zjistit pouze statistiku nezaměstnanosti. Míra či struktura zaměstnanosti zde není uvedena. Informace v této práci jsou použity ze statistik z územního hlediska, kde jsou nejdál dostupná data pro okres Přerov od června roku 2001. Zde jsou publikovány údaje o počtu dostupných uchazečů o práci, volných pracovních míst, celkovém počtu pracovní síly a míře nezaměstnanosti. Dále je také čerpáno z Vývoje nezaměstnanosti od července 2004, kde jsou uvedeny počty volných pracovních míst, uchazečů o zaměstnání a míra nezaměstnanosti za jednotlivé okresy v měsíčních intervalech. Další podrobně zpracovaná databáze využitá při zpracování této práce jsou Pololetní statistiky absolventů škol a mladistvích v evidenci ÚP.

Ze sekce Informace z Úřadů práce jsou k dispozici k tématu práce Výroční zpráva Úřadu práce, které jsou publikovány po čtvrtletích, pololetích či ke konci roku. Pro tuto práci byla použita hlavně Výroční a pololetní zpráva ÚP za rok 2009.

Z Obecných informací bylo použito pouze platné znění zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

3.1.2 GIS Prostorová analýza

Geoinformační systém „Prostorová analýza“, jehož autorem je rovněž MPSV prostřednictvím Správy služeb zaměstnanosti, je veřejně nepublikovaný datový soubor obsahující přes 80 dat a ukazatelů za všechny obce ČR v měsíčních intervalech dodávaných jednotlivými Úřady práce. V této práci byla využita Prostorová analýza za prosinec let 2008 a 2009. V jednotlivých kapitolách jsou použity údaje o celkovém počtu dostupných uchazečů o zaměstnání, EAO a počet žen v těchto kategoriích. Dále informace o počtu OZP na ÚP, dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů a počet volných pracovních míst v obcích okresu Přerov.

3.1.3 Český statistický úřad

Z internetových stránek ČSÚ byl použit nejvíce Statistický lexikon obcí 2008, ze kterého byla využita informace o počtu a rozloze obcí a také o struktuře obyvatelstva z hlediska zaměstnanosti v jednotlivých sektorech národního hospodářství. Mimoto je ČSÚ zdroj Věkového složení obyvatelstva v roce 2009, použitého v kapitole 4.2.

3.1.4 Online databáze firem

Tato databáze shromažďuje údaje o firmách v celé České republice i na Slovensku. O každé firmě má k dispozici minimálně její základní identifikační údaje a většinou také počet zaměstnanců a obrát v průběhu několika posledních let. Přístup k těmto datům má Univerzita Palackého v Olomouci zaplacený.

3.1.5 Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Údaje z této publikace dostupné na webových stránkách olomoucké pobočky ČSÚ jsou využity pouze pro informaci o struktuře ekonomicky aktivních obyvatel podle dosaženého vzdělání. Publikace o SLBD je vydávána jednou za deset let a není tedy a vhodná pro aktuální analyzování trhu práce.

3.2 Zvolená metodika

Pro analýzu trhu práce jsou v dnešní používány dva základní ukazatele, míra nezaměstnanosti a počet uchazečů na jedno volné pracovní místo. Do roku 1989 tyto slova neměly nijaký význam, ba dokonce ani neexistovaly, protože nezaměstnanost byla téměř nulová. Jejich užívání začalo až po převratovém roce 1989. Pro výpočet míry nezaměstnanosti v této práci byly použity dva způsoby.

První způsob je používán do 30. 6. 2004 a k výpočtu byl užíván tento vzorec:

$$MN = \frac{U}{Z + U} \cdot 100$$

- MN – míra nezaměstnanosti vyjádřená v %
- U – celkový počet uchazečů evidovaných na ÚP
- Z – zaměstnaní z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)

Druhý způsob výpočtu je užíván od 1. 7. 2004 a používá následující vzorec:

$$MN = \frac{U_d}{Z + C + C_z + U_d} \cdot 100$$

- MN – míra nezaměstnanosti vyjádřená v %
- U_d – dosažitelní uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP
- Z – zaměstnaní z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)
- C – počet pracujících cizinců
- C_z – cizinci s živnostenským oprávněním

Podle ILO (Mezinárodní organizace práce) se za dosažitelné uchazeče považují osoby, které mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa- nemají tedy žádnou objektivní překážku, která jim brání nastoupit do práce (např. vazba, výkon trestu, rekvalifikace, mateřská či rodičovská dovolená, pracovní neschopnost, krátkodobé zaměstnání). (Václavíková, 2009)

Pro srovnání údajů za jednotlivé SO ORP v okrese Přerov, okres Přerov a Českou republiku použita průměrná míra nezaměstnanosti. Ta je vypočítána jako podíl

součtu uchazečů o zaměstnání ve všech obcích jednotlivých SO ORP (okresu) a součtu ekonomicky aktivních obyvatel ve stejném území vynásobený stem.

$$MN_{\text{prum.}} = \frac{\sum U_d \text{ v SO ORP}}{\sum \text{EAO v SO ORP}} \cdot 100$$

$MN_{\text{prum.}}$ – průměrná míra nezaměstnanosti vyjádřená v %

$\sum U_d \text{ v SO ORP}$ – součet dosažitelných uchazečů v obcích SO ORP

$\sum \text{EAO v SO ORP}$ – součet ekonomicky aktivních obyvatel v obcích SO ORP

Specifickou mírou nezaměstnanosti je tzv. míra dlouhodobé nezaměstnanosti, která se vypočítá jak podíl nezaměstnaných osob evidovaných na ÚP déle jak 12 měsíců a součtu zaměstnaných a nezaměstnaných osob. Způsob výpočtu znázorňuje následující vzorec:

$$MDN = \frac{N_{12+}}{N + Z} \cdot 100$$

MDN – míra dlouhodobé nezaměstnanosti

N_{12+} – nezaměstnaní evidovaní na ÚP déle jak 12 měsíců

N – nezaměstnaní

Z – zaměstnaní

Druhým základním ukazatelem je počet uchazečů na jedno volné pracovní místo, který se vypočítá jako podíl počtu uchazečů a počtu volných pracovních míst.

$$PUVM = \frac{U_N}{VM}$$

$PUVM$ – počet uchazečů na jedno volné pracovní místo

U_N – počet neumístěných uchazečů

VM – volná místa

V některých tabulkách je pro srovnání dvou údajů za roky 2008 a 2009 použita metoda indexu. Ten je vypočítán jako podíl hodnoty za rok 2009 a hodnoty za rok 2008 vynásobený 100.

$$\text{index} = \frac{\text{hodnota}_{2009}}{\text{hodnota}_{2008}} \cdot 100$$

Pro srovnání vývoje počtu vybraných kategorií uchazečů o zaměstnání v okrese Přerov v roce 2009 (Obrázek č. 5) je použita metoda bazického indexu. Ten je vypočítán jako podíl hodnoty za daný měsíc a podíl hodnoty za leden stejného roku vynásobený 100, tím je hodnota uvedena v procentech. Tedy ve všech kategoriích je procentuální hodnota za leden 100 a vzhledem k ní jsou porovnávány údaje jednotlivých měsíců.

$$\text{index}_{\text{baz.}} = \frac{\text{hodnota}_{\text{mesic 2009}}}{\text{hodnota}_{\text{prosinec 2008}}} \cdot 100$$

4. Geografická charakteristika studovaného území

4.1 Fyzicko-geografická charakteristika

Z *geologického hlediska* leží asi 75 % území okresu Přerov v karpatské soustavě zastoupené flyšovými příkrovy a 25 % spadá do moravskoslezské oblasti Českého masivu (MÍSAŘ et al., 1983). Obě základní geologické jednotky jsou pokryty geneticky různorodými sedimenty kvartéru, které obzvláště v oblasti Středomoravské nivy a Moravské brány dosahují značných mocností. Moravskoslezská oblast Českého masivu je tvořena prekambriickým podkladem, zastoupeným krystalinickými horninami a granitoidy. Na něj transgredují sedimenty devonu a spodního karbonu. Moravskoslezskou oblast v pojetí MÍSAŘE et al. (1983) považují někteří autoři za zcela samostatnou jednotku, která se výrazně liší od Českého masivu a není tudíž jejich součástí (brněnská jednotka- viz SUK 1993 aj.). K moravskoslezské oblasti náleží také sedimentární výplň vněkarpatské předhlubně, tvořená sedimenty miocénu (karpat, baden), která je autochtonním pokryvem vých. svahů moravsko-slezské oblasti. Karpatská soustava je zastoupena vněkarpatskými flyšovými příkrovy, budovanými jednotkami předmagurskou, magurskou, slezskou a podslezskou. První dvě jednotky jsou omezeny jen na lokální výskyty, slezská a podslezská jednotka dosahují většího plošného rozšíření. Uvedené jednotky byly ve formě příkrovů v období štýrské fáze alpínské orogeneze nasunuty na autochtonní sedimenty vněkarpatské předhlubně. (Čurda et al. 2001, 2002)

Geomorfologie okresu Přerov úzce souvisí s jeho geologickou regionalizací. Je možné území rozdělit opět na $\frac{3}{4}$ patřící k provincii Západní Karpaty, do soustav Vněkarpatské sníženiny a Vnější Západní Karpaty a $\frac{1}{4}$ náležící do provincie Česká Vysočina. Pomyslnou osou okresu je Moravská brána, která se člení na podcelky Oderskou bránu (okrsek: Bělotínská pahorkatina) a Bečevskou bránu (Jezernická pahorkatina, Dolnobečevská niva a Radslavická rovina), ta je jediným celým podcelkem v okresu. Další velkou část území zabírá Hornomoravský úval, který navazuje na Moravskou bránu na jejím jihozápadním konci. Ten je zde zastoupen převážně Středomoravskou nivou. Zbytek území tvoří částečně Holešovská plošina, Uničovská plošina (Rokytnická pahorkatina) a Prostějovská pahorkatina (Hanácká niva, Kojetínská pahorkatina, Romžská niva, Křelovská pahorkatina a Blatská niva). Vnější Západní Karpaty zde zastupují podsoustavy Středomoravské Karpaty a Západobeskydské podhůří. Jižní cíp okresu zabírá Litenčická pahorkatina svým

podcelkem Bučovická pahorkatina (Tiščínská pahorkatina a Dřínovská pahorkatina). Jihovýchodní část území okresu, od Moravské brány směrem na jih, spadá do celku Podbeskydská pahorkatina, který je zastoupen podcelky Kelčskou pahorkatinou (Pacetlucká pahorkatina, Vítonická pahorkatina, Tučínská pahorkatina, Němetická pahorkatina, Provodovický hřbet, Loučská brázda), Maleníkem¹ a Příborskou pahorkatinou (Hluzovská pahorkatina, Středobečevská niva, Palačovská brázda). Zbývá čtvrtina území, severně od Moravské brány, zasahuje do provincie Česká Vysočina. Jesenická část Krkonošsko-jesenické soustavy je zde zastoupena celkem Nízký Jeseník. Ten se dělí na osm podcelků, avšak do okresu zasahují částečně jen tři z nich. Zcela na severu okresu je to Vítkovská vrchovina (Potštátská vrchovina). Směrem na jihozápad na ni navazuje podecelek Oderské vrchy (Boškovská vrchovina) a ještě dále Tršická pahorkatina (Čekyňská pahorkatina, Přáslavická pahorkatina). (Demek et al., 2006)

Již z názvů geomorfologických jednotek vyplývá, že reliéf okresu Přerov tvoří buďto roviny akumulárního rázu (velká část Hornomoravského úvalu a částečně i Moravské brány, hlavně jižní část Bečevské brány) nebo pahorkatiny (téměř celé zastoupení Vnějších Západních Karpat v okresu Přerov až na území Středobečevské nivy- podcelek Příborská pahorkatina). Pahorkatiny jsou zde spíše členité (např. pahorkatina Hranického krasu) než ploché (v oblastech buď pleistocénního zalednění nebo sprašové akumulace). Charakter vrchoviny je pouze v severní části okresu, kde je Vítkovská vrchovina a Oderské vrchy. Nejvýraznější vhloubené tvary reliéfu jsou Hranická propast (hloubka 274,5 m) a kaňon řeky Bečvy, vypouklé tvary Srnov (621 m n. m.) a Maleník (479 m n. m.) a ploché oblasti západně od Přerova a na Kojetínsku, tzv. hanácké roviny ploché jako stůl. Absolutní výškový rozdíl zájmového území je 463 metrů, což představuje rozdíl mezi nejvyšším bodem (653 m n. m.- na JZ od obce Boškov) a nejnižším bodem okresu (190 m n. m.- hladina řeky Moravy u Kojetína). (Vodža, 1988)

V okrese Přerov je také mnoho lokalit, které jsou evidovány v Bilanci zásob *ložisek nerostů* ČR. Nejvíce lokalit je zde evidováno pro těžbu štěrkopísků a stavebního kamene. Štěrkopísky jsou těženy v oblasti od Brodku u Přerova přes Troubky až (mimo okres) k Záříčí. Dále také směrem na J a V od Oseka n/B a Lipníka n/B, kolem toku Bečvy jižně od Hustopečí n/B až po Milotice n/B (na pravém břehu je částečně dobývací prostor- dále jen DP, a na levém břehu zasahuje do této lokality

¹ Podcelek Maleník je sice geomorfologicky zařazen do alpsko-himalájského systému Západních Karpat, ale z geologického hlediska patří do České Vysočiny (resp. Českého masivu).

ještě nebilanční zdroj technických zemin). Poslední lokalitou jsou Rybáře (místní část Hranic na Moravě). Stavební kámen se těží hlavně v lomu v podhůří (jižně od Lipníka n/B). Další lokality jsou opuštěný lom u Veselíčka (DP), DP u Nejdku– místní části Bělotína (zde je navíc ještě prognózní zdroj) a severovýchodně od Hrabůvky (částečně DP). Významná je i těžba vápenců, např. severozápadně od Předmostí (částečně DP) nebo západně od Černotína (částečně DP), kde je těžen mj. i vysokoprocentní vápenec. Kromě něj se těží i jiné cementářské suroviny (směr J až JV od města Hranice, kde na je Hluzovském kopci i částečně vyhlášen DP). Nemalá je i těžba cihlářských surovin v okolí obcí Buk, Radvanice (1 DP) a Sobíšky a také severovýchodně od Hranic (DP). Další suroviny se těží nebo dotěžují jen v malém měřítku. Například malé ložisko surovin pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu v Tučíně a Kokorách (současně i ozdobné kameny) a malá ložiska polymetalických rud severně od Loučky (místní část Lipníka n/B). (Mapy ložisek nerostných surovin v měřítku 1 : 50 000)

Zhruba polovina území je složena z nivních *půd* (kolem soutoku Moravy a Bečvy + střední tok Bečvy, a podél toků Blata a Valová) na ně navazují na JV a JZ až Z černoze. Po pravém břehu Bečvy se táhne pruh hnědozemí, na které směrem na SV navazují illimerizované půdy s illimerizovanými půdami oglejenými. Po levém břehu Bečvy je pruh hnědých půd s podzoly na terasových uloženinách. Od této oblasti směrem na J a také v severozápadní části okresu jsou hnědé půdy se surovými půdami. Jihovýchodně od Přerova zhruba po Dřevohostice a pás na severu okresu až po Bělotín je oblast pseudoglejí s hnědými půdami oglejenými. Zcela na S částečně i zasahují hnědé půdy kyselé. (Tomášek, 2007)

Z *hydrologického hlediska* spadá převážná část území do povodí Moravy a tím do úmoří Černého moře. Pouze severovýchodní část okresu (odhadem 5–10 %) spadá do povodí Odry a tedy do úmoří Baltského moře. Hranice mezi těmito rozvodími je zároveň i hranice mezi hlavním evropským rozvodím.

Hydrologicky značně komplikovaná se jeví oblast soutoku Moravy a Bečvy s množstvím antropogenních zásahů do uspořádání odtokových poměrů. Nejdůležitějším tokem zde zůstává Malá Bečva, která převádí vodu z Bečvy u Troubek do Moštěnky s průměrným průtokem při ústí 0,1 m³/s. Statut vodohospodářsky významných toků má Bečva, Malá Bečva, Odra, Luha (od říčního kilometru 5,4 po ústí), Velička, Olešnice (pouze od Kokor po ústí), Jezernice, Moštěnka, Dolnoonětčický potok, Jičinka, Husí potok a Bystřička. Z omezeného počtu povrchových vodních ploch

jsou vedle těžených či vodárenskými odběry využívaných štěrkovišť západně od Troubek důležitější pouze rybníky Draždíř a Podolší napájené náhonem Strhancem spolu s rybníky Dolní, Velká Čekyně a Brambor na Olešnici. Čistota povrchových toků je negativně ovlivněna charakterem využití krajiny, neboť převažuje kampaňové znečištění z potravinářských (cukrovary) a zemědělských provozů. U Bečvy pod Přerovem se projevuje silný vliv průmyslové aglomerace tohoto okresního města. Hlavní příčinou nevyhovující čistoty toků je nesoulad mezi jejich vodností a intenzitou využívání. Tento stav lze zlepšit jednotlivě výstavbou čistíren odpadních vod nebo v generelu Komplexním vodohospodářským zásahem s využitím průtokového nadlepšování. Čistota povrchových toků je na Hranicku (mapový list 25-12 Hranice) podmiňována na jedné straně v příznivém smyslu umístěním pramenných oblastí většiny menších toků (např. Ludina, Luha, Mraznice, Suchá, Jasněla, Mřenka, Straník, Grasmanka nebo Kletenský potok) v relativně antropogenně nepostižených oblastech, na straně druhé je však nepříznivě ovlivňována zejména vyšší koncentrací osídlení, zemědělství průmyslu a dopravy v údolí řek. Kvalita povrchových vod Bečvy se snižuje až na úroveň IV. třídy (ČSN 75 7221 Jakost vody v povrchových tocích) odpadními vodami průmyslu již v Rožnově p. Radhoštěm a Valašském Meziříčí, kde znečištění zejména těžkými kovy zcela znemožňuje vodárenské využití povrchových vod Bečvy. Velmi silně je znečištěna rovněž Jičinka pod Novým Jičínem (IV. třída). Voda Odry je s výjimkou krátkého úseku Odry– Makovice poměrně čistá a znečištění přinášené Jičinkou po jejím vyústění do Odry rychle vyznívá, takže voda Odry dosahuje v průběhu celého toku průměrně kvalitu II. třídy. (Čurda, et al., 2001, 2002)

Klimatické podmínky okresu Přerov lze zařadit do několika oblastí a to podle tří klimatologických klasifikací: Köppenovy klasifikace (globální dělení) a podle dvou u nás tradičně užívaných – Quittovy klasifikace a Klasifikace podle atlasu podnebí ČSR 1958. Podle Köppenovy klasifikace spadá téměř celý okres Přerov do podtypu podnebí listnatých lesů mírného pásma (Cfb– vlhké, mírně teplé podnebí se suchou zimou), pouze malá část v severní části území do boreálního klimatu (Dfc– střední a vyšší polohy s vlhkým, mírně chladným podnebím se suchou a studenou zimou). Klasifikace podle atlasu podnebí ČSR 1958 řadí okres do teplé oblasti (povodí Moravy od soutoku s Bečvou– A3 a A5) a mírně teplé oblasti (převážně B3, částečně B2 a velmi okrajově B5) – viz Tabulka č. 1. Podle Quittovy klasifikace je většina okresu Přerov zařazena do teplé oblasti W2, jen oblast Maleníku spadá do mírně teplé oblasti MW7 (resp. MW10) a severní část okresu také do mírně teplé oblasti, avšak podskupin MW2, MW4, MW6, MW7 a MW10 (viz Tabulka č. 2). (Tolasz et al., 2007)

Tabulka č. 1 Klimatické oblasti zasahující na území okresu Přerov (Klasifikace podle atlasu podnebí 1958)

oblast	charakteristika podoblasti	Iz	Okres		
			označení	charakteristika okrsku	znaky klimatické nebo terénní
teplá oblast	mírně suchá	-20 až 0	A3	teplý, mírně suchý, s mírnou zimou	lednová teplota nad -3 °C
	mírně vlhká	0 až 60	A5	teplý, mírně vlhký, s mírnou zimou	lednová teplota nad -3 °C
mírně teplá oblast	mírně suchá	-20 až 0	B2	mírně teplý, mírně suchý, převážně s mírnou zimou	lednová teplota nad -3 °C
	mírně vlhká	0 až 60	B3	mírně teplý, mírně vlhký, s mírnou zimou, pahorkatinový	lednová teplota nad -3 °C výška do 500 m n. m.
			B5	mírně teplý, mírně vlhký, vrchovinový	výška do 1000 m n. m.

Zdroj: Atlas podnebí Česka

Tabulka č. 2 Klim. oblasti zasahující na území okresu Přerov (Quittova klasifikace)

parametr	klimatické charakteristiky mírně teplých oblastí					klimatické charakteristiky teplých oblastí
	MW2	MW4	MW6	MW7	MW10	W2
počet letních dní	20–30	20–30	30–40	30–40	40–50	50–60
počet dní s prům. teplotou 10 °C a více	140–160	140–160	140–160	140–160	140–160	160–170
počet dní s mrazem	110–130	110–130	140–160	110–130	110–130	100–110
počet ledových dní	40–50	40–50	40–50	40–50	30–40	30–40
průměrná lednová teplota	-3– -4	-2– -3	-5– -6	-2– -3	-2– -3	-2– -3
průměrná červencová teplota	16–17	16–17	16–17	16–17	17–18	18–19
průměrná dubnová teplota	6–7	6–7	6–7	6–7	7–8	8–9
průměrná říjnová teplota	6–7	6–7	6–7	7–8	7–8	7–9
prům. počet dní se srážkami 1 mm a více	120–130	110–120	100–120	100–120	100–120	90–100
suma srážek ve vegetačním období	450–500	350–450	450–500	400–450	400–450	350–400
suma srážek v zimním období	250–300	250–300	250–300	250–300	200–250	200–300
počet dní se sněhovou pokrývkou	80–100	60–80	80–100	60–80	50–60	40–50
počet zatažených dní	150–160	150–160	120–150	120–150	120–150	120–140
počet jasných dní	40–50	40–50	40–50	40–50	40–50	40–50

Zdroj: Atlas podnebí Česka

K měření klimatických charakteristik je v okrese k dispozici jedna stanice klimatologická (Přerov), 1 stanice fenologická (Veselíčko) a 10 stanic srážkoměrných - Tovačov, Kojetín, Dluhonice, Dřevohostice, Lipník nad Bečvou, Hranice, Střítež nad Ludinou, Kelč, Potštát, Velký Újezd. Podle map Atlasu podnebí Česka je možné vyčíst různé klimatické charakteristiky pro daný okres. K základním patří mj. průměrná roční teplota vzduchu. Většina území okresu ji má v rozmezí hodnot 8–9 °C (okolí Maleníku 7–8 °C). Průměrné teploty vzduchu během roku jsou různé podle části okresu, většinou se teplota od zbytku okresu liší v oblasti toku Moravy, popř. dolního toku Bečvy, kde bývá teplota o stupeň vyšší. V létě je to na většině území okresu 15–16 °C (kolem Moravy 16–17 °C), na jaře 8–9 °C, na podzim 8–9 °C a v zimě na jihu okresu 0– -1 °C a na SV okresu -1– -2 °C). Největší průměrné teploty vzduchu bývají naměřeny v červenci, téměř v celém okrese 18–19 °C. Naopak nejnižší v lednu, kdy na jihu okresu, kolem Moravy bývá -1 až -2 °C a od Bečvy směr Moravská brána -2 až -3 °C. (Tolasz et al., 2007)

V okrese Přerov se nachází mnoho lokalit, které jsou chráněny zákonem. Nejvýznamnější jsou tři Národní přírodní rezervace Žebračka, Hůrka u hranic a Zástudánčí, které jsou zároveň i největší svou rozlohou. Dále je zde několik Přírodních rezervací (např. Bukoveček, Škrabalka aj.) a Přírodních památek (např. Malé Laguny, Lhotka u Přerova, Na Popovickém kopci aj.) a jiných, menších chráněných lokalit (např. památné stromy a památníky). Přehled vybraných chráněných lokalit uvádí následující Tabulka č. 3. (Maršáková-Němejcová, Mihálik, 1977)

Tabulka č. 3 Vybrané chráněné lokality v okrese Přerov

název	způsob ochrany	datum založení	rozloha v ha	důvod ochrany
Bukoveček	PR	1962	34,61*	typické lesní porosty v oblasti Moravské brány
Doubek*	PR	1989	26,32	původní dubohabřina v napojení na vlastní údolní nivu řeky Bečvy
Dvorčák	PR	1962	11,71*	typické rostlinné společenstvo s neporušeným půdním režimem vhodné pro srovnávací studie porostů Moravské brány
Hůrka u Hranic	NPR	1952	37,45	fragmenty přirozené vegetace Moravské brány, které mají velký význam při fyto geografickém výzkumu květeny severní Moravy + významný geomorfologický fenomén Hranického krasu.
Lhotka u Přerova	PP	1951	5,06	lokality významných xerothermních druhů a sukcesních stádií
Malá Kobylanka	PR	1952	0,86	obdobný charakter jako nedaleká Velká Kobylanka a Hůrka. Má význam i krajinářský jako výrazná krajinná dominanta.
Na Popovickém kopci	PP	1949	2,90	významná lokalita, sloužící studiu šíření teplomilné květeny moravským úvalem
Nad Kostelíčkem	PP	1952	10,00	typické společenstva Hranického krasu
Škrabalka	PR	1956	7,51*	zbytek přirozené biocenózy tůní
Těšice	PP	1956	15,12	zbytek přirozených porostů luk a světlých hájů
V oboře	PP	1952	2,00	obdobný vegetační kryt jako u ostatních rezervací v oblasti Hranického krasu + klokoč speřený, který roste jen na dvou lokalitách v Moravské bráně
Velká Kobylanka	PR	1952	4,26*	typický fragment geobiocenózy Hranického krasu
Zástudánčí	NPR	1953	100,64*	neregulovaný tok s přirozenými biocenózami s opěrného bodu na tahové cestě ptactva
Žebračka	NPR	1949	234,12	zbytek zachovalého lužního lesa při Bečvě

* upraveno podle Šafáře (2003)

Zdroj: Národní parky, rezervace a jiná chráněná území přírody v Československu

4.2 Socio-ekonomická charakteristika

Okres² Přerov leží přibližně ve středu Moravy v jihovýchodní části Olomouckého kraje a má rozlohu 845 km²³. Konkrétně se nachází mezi 17° 13' 3" až 17° 55' 8" v.d. a 49° 17' 20" až 49° 40' 57" s.š. Přerovský okres má hranici dlouhou 290 km sousedící s pěti okresy, z nichž pouze dva patří také do Olomouckého kraje. Severní hranici tvoří okres Olomouc (délka hranice je 74 km) a západní Prostějov (27 km). Na jihu hraničí s okresem Kroměříž (85 km) a na jihovýchodě s okresem Vsetín

² Okres je územně správní jednotka středního stupně a je vymezen výčtem obcí a vojenských újezdů. (ČSÚ)

³ Do roku 2002 činila rozloha okresu Přerov 884 km². Poté obce Hranice, Potštát, Dolní Újezd a Lipník n/B podstoupily část svého území okresu Olomouc. Tato informace je uvedena z důvodu uvádění milné rozlohy okresu v některých zdrojích, rovněž použitých pro tuto práci.

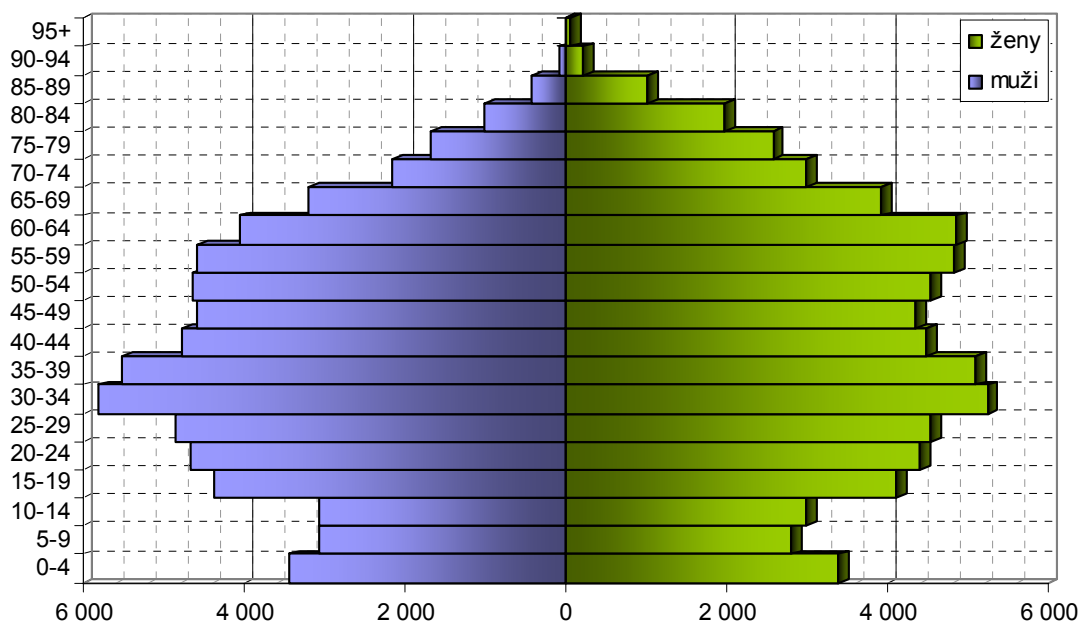
(23 km), které spadají do Zlínského kraje. Na severovýchodě sousedí s okresem Nový Jičín (37 km), náležícím do Severomoravského kraje. Krajními body vymezujícími přibližné rozložení okresu Přerov jsou obec Polkovice na západě, Kovalovice (místní část Kojetína) na jihu, Poruba (místní část Hustopečí nad Bečvou) na východě a Lipná (místní část Potštátu) na severu. (Vodža, 1988 + vlastní úpravy)

Okres Přerov se skládá ze tří správních obvodů obcí s rozšířenou působností: Přerov, Lipník nad Bečvou a Hranice, které jsou zároveň i obcemi s pověřeným úřadem spolu s Kojetínem. Celkem má 104 obcí, z toho 6 měst (statutární město Přerov, Hranice, Lipník nad Bečvou, Kojetín, Tovačov a Potštát) a 3 městyse (Dřevohostice, Brodek u Přerova a Hustopeče nad Bečvou). Z hlediska rozlohy obce je největší město Přerov s 5848 ha, dále pak Hranice (4979 ha) a Potštát (3411 ha). Naopak rozlohou nejmenší je obec Oldřichov se svými 95 ha. Průměrná rozloha obce je 812,4 ha. (Statistický lexikon obcí 2008) Administrativní rozdělení okresu je zobrazeno v příloze č. 1.

V okrese Přerov žilo ke konci roku 2009 podle ČSÚ celkem 134 324 obyvatel, z toho 68 559 žen, což je asi 51, 04 %. Největší obcí z hlediska počtu obyvatel je Přerov s 46 503 obyvateli. Následuje město Hranice (19 302 obyvatel) a Lipník nad Bečvou (8386 obyvatel). Nejmenší obec Lhotka má jen 56 obyvatel. Průměrný počet obyvatel jedné obce je 1295, což je o 318 menší než průměrný počet obyvatel jedné obce v celém Olomouckém kraji.⁴ Průměrná hustota zalidnění je v okrese Přerov 159 obyvatel na km².

V grafu č.1 je znázorněna věková struktura obyvatelstva podle věkových kategorií. Věková pyramida je na rozmezí mezi stacionárním typem a regresivním typem, ale spíše směřuje k typu regresivnímu. V praxi to znamená, že věkové kategorie nad 65 let (poproduktivní věk) jsou v součtu více zastoupené než nejmladší věková kategorie 0–14 let (předproduktivní věk). Nejvyšší podíl má zatím stále produktivní složka obyvatelstva, ale nadále se předpokládá její úbytek a postupný nárůst poprodukční složky obyvatelstva, a tedy zároveň stárnutí celé populace. Tato situace je typická pro většinu vyspělých zemí i pro Českou republiku všeobecně. Tento stav je znázorněn v Tabulce č. 4.

⁴ k 31. 12. 2008

Obrázek č. 1 Věková struktura obyvatelstva v okrese Pířerov k 31. 12. 2009
Zdroj: ČSÚ, Věkové složení obyvatelstva v roce 2009

Tabulka č. 4 Počet obyvatel v okrese Pířerov ve věkových kategoriích dle produktivity k 31. 12. 2009

věková kategorie	muži		ženy		celkem	
	absolutní	relativní	absolutní	relativní	absolutní	relativní
0–14	9 528	14,5	9 220	13,4	18 748	14,0
15–64	47 725	72,6	46 513	67,8	94 238	70,2
65+	8 512	12,9	12 826	18,7	21 338	15,9
celkem	65 765	100,0	68 559	100,0	134 324	100

Zdroj: ČSÚ, Věkové složení obyvatelstva v roce 2009

V následující tabulce je znázorněna struktura ekonomicky aktivních obyvatel podle vzdělání k 1. 3. 2001. Nejvíce zastoupenou skupinou jsou EAO vyučení či se středním odborným vzděláním bez maturity (45,0 %), následně pak skupina s úplným středním vzděláním včetně nástavbového- 33,6 %. Nejméně zastoupená je skupina EAO s vyšším odborným vzděláním, pouze 0,9 %.

Tabulka č. 5 Struktura EAO v okrese Přerov podle vzdělání k 1. 3. 2001

	Ekonomicky aktivní celkem	v tom				
		základní a bez vzdělání	Vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou včetně nástavb.	vyšší odborné	vysokoškolské
Celkem	68 625	6 859	30 907	23 054	638	7 167
v tom:						
zaměstnavatelé	2 005	57	690	696	20	542
zaměstnanci v prac. a služebním poměru	51 917	4 447	23 074	18 361	500	5 535
z toho nezaměstnaní	4 728	973	2 408	1 204	18	125
ostatní zaměstnanci	3 590	541	2 010	826	23	190
z toho nezaměstnaní	566	112	333	116	-	5
samostatně činní	6 268	298	3 187	2 034	48	701
členové produkčních družstev	256	36	143	63	-	14
z toho nezaměstnaní	20	5	7	6	-	2
pomáhající rodinní příslušníci	217	27	82	91	1	16
nezjištěno	4 372	1 453	1 721	983	46	169

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001

5. Ekonomická transformace a struktura zaměstnanosti, největší zaměstnavatelé na konci osmdesátých let a v současnosti

5.1 Hospodářská situace v okrese Přerov do konce osmdesátých let

Následující kapitola je čerpána převážně z knihy Okres Přerov (Vodža, 1988), neboť je zde vzhledem k roku vydání podrobně popsána situace v okrese Přerov právě ve sledovaném období. Počty zaměstnanců v jednotlivých firmách jsou uvedeny k roku 1987 a čerpány byly z Databáze průmyslových provozoven v ČSR (ČSÚ, 1988).

V níže uvedené tabulce je znázorněna situace na trhu práce podle zaměstnanosti v jednotlivých sektorech národního hospodářství. První sektor zahrnuje zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství. Do druhého sektoru je zařazen průmysl, stavební výroba a projektová činnost a do třetího sektoru potom služby. Podle indexu specializace je okres Přerov zaměřen na zemědělství, avšak podle absolutního počtu pracovníků je nejvíce zastoupen II. sektor.

Tabulka č. 6 Počet zaměstnanců v jednotlivých sektorech národního hospodářství ke konci roku 1989

	okres Přerov		Česká republika		I _s *
	absolutní	relativní	absolutní	relativní	
I. sektor	9812	15,0	685 271	13,1	1,1
II. sektor	32 137	49,0	2525240	48,2	1,0
III. sektor	23 646	36,0	2 026 397	38,7	0,9
celkem	65 595	100,0	5 236 908	100,0	1,0

Zdroj: ČSÚ, Pracovníci a mzdové prostředky v sektorech národního hospodářství ČSR v roce 1989

V poválečném období, tzv. „budování socialismu“ došlo na Přerovsku k realizaci výstavby několika poměrně rozsáhlých průmyslových závodů. Starší průmyslové firmy byly znárodněny hned po únoru 1948 (např. Optikotechna a Středomoravské elektrárny v Přerově, Wawerkovy závody v Lipníku nad Bečvou, továrna na pumpy a vodovody Kunz nebo cihelna firmy Groda či textilka Keller v Hranicích apod.). Řada starších průmyslových závodů v druhé polovině 20. století byla zrekonstruována a rozšířena.

Velkou změnou prošlo také v minulosti co do zaměstnanosti převládající zemědělství, které bylo dříve zaměřeno na soukromou malovýrobu. Brzy po roce 1948 byla zahájena socializace zemědělského sektoru, která se projevovala v první etapě zakládáním velkovýrobních zemědělských družstev na Přerovsku. V druhé polovině

* I_s – index specializace je vypočítán jako podíl relativních hodnot za okres Přerov a ČR

padesátých let působilo v tehdejším okrese⁵ Přerov 36 družstev a v okrese Hranice šlo o dalších 30 družstev. Druhou fází rozvoje tzv. socialistického zemědělství charakterizuje územní centralizace a prudký rozvoj koncentrace výroby. Slučování menších JZD do větších celků se promítlo nejen do nárůstu obhospodařované zemědělské půdy připadající na jedno družstvo, ale také na nárůstu počtu pracovníků.

V oblasti služeb vypadala struktura v 70. a 80. letech následovně: Okresní průmyslový podnik a Okresní podnik služeb, čtyři bytové podniky (Přerov Hranice, Lipník n/B, Kojetín) a čtyři organizace veřejně prospěšných služeb, tj. technické služby v Přerově, Hranicích, Lipníku n/B a Kojetíně. Z oblasti obchodu lze zmínit družstevní organizaci Jednota a dále zastoupení firem Baťa, Nehera, Meisl, Rolný a Orion.

5.2 Největší zaměstnavatelé v okrese Přerov na konci osmdesátých let

Průmysl byl považován za rozhodujícího činitele v rozvoji okresů Hranice a Přerov. Po roce 1948 byl kladen základní cíl, a to přestavba struktury průmyslu, výstavba zcela nových závodů a celkové zintenzivnění výroby. Důležitým faktorem pro toto rozhodnutí byla výhodná geografická poloha a relativně silná tradice průmyslu. Zpočátku převládal potravinářský průmysl vzhledem k jeho spojitosti se zemědělstvím, ale po roce 1948 jej vystřídal strojírenský průmysl, který svoji pozici udržuje prakticky do dnešní doby. Zastoupení jednotlivých odvětví průmyslu podle počtu zaměstnaných osob je uvedeno v následující tabulce. Hodnoty indexu specializace v posledním sloupci uvádí zaměření regionu na dané odvětví průmyslu. Čím vyšší hodnota, tím vyšší zastoupení tohoto odvětví, což znamená, že okres Přerov byl na konci devadesátých nejvíce zaměřen na průmysl stavebních hmot (Cementárny a vápenky), poté na elektrotechnický (Meopta) a na třetím místě je nejvíce zastoupený kožedělný průmysl (Kazeto).

⁵ Do konce roku 1948 u nás existovaly tzv. soudní a politické okresy. Při územní reformě k 1. lednu 1949 došlo k dosažení souladu mezi vymezením obou typů výše uvedených okresů, a nově vytvořené správní celky na okresní úrovni se již nazývaly pouze „okresy“. Dnes se o těchto okresech píše jako o okresech malých, neboť další reforma v roce 1960 snížila počet okresů ze 191 na 75 (počítáno bez hlavního města Prahy). Dnešní území okresu Přerov v podstatě reprezentuje území dvou malých okresů, a to okresu Přerov a okresu Hranice.

Tabulka č. 7 Počet pracovníků v jednotlivých odvětvích průmyslu ke konci roku 1989

průmysl	okres Přerov		Česká republika		Is
	absolutní	relativní	absolutní	relativní	
paliv a energetiky	842	3,0	262 448	12,4	0,2
hutnický	249	0,9	145 733	6,9	0,1
chemický	1759	6,4	118 971	5,6	1,1
strojírenský	10 754	38,8	601 907	28,5	1,4
elektrotechnický	3947	14,3	140 881	6,7	2,1
stavebních hmot	2626	9,5	54 143	2,6	3,7
dřevozpracující	662	2,4	76 837	3,6	0,7
kovozpracující	738	2,7	112 622	5,3	0,5
papírenský	0	0,0	22 865	1,1	0,0
sklářský	43	0,2	73 880	3,5	0,0
textilní	451	1,6	155 423	7,3	0,2
oděvní	233	0,8	55 235	2,6	0,3
kožedělný	1720	6,2	67 439	3,2	1,9
polygrafický	265	1,0	17 077	0,8	1,2
potravinářský	2378	8,6	144 959	6,9	1,3
ostatní	1029	3,7	58 464	2,8	1,3
celkem	27 686	100,0	2 114 882	100,0	1,0

Zdroj: ČSÚ, Pracovníci a mzdové prostředky v sektorech národního hospodářství ČSR v roce 1989

Bezesporu největším podnikem v tehdejších okresech Přerov a Hranice byl národní podnik **Přerovské strojírny**, který byl založen v roce 1951. Vznikl sloučením několika závodů firem Gottwaldovy závody a Keramostroj. Zabýval se především výrobou zařízení pro zpracování užitkových nerostů. Podnik se v důsledku pětileté neustále rozrůstal jak další výstavbou tak i organizačně a ke konci osmdesátých let zaměstnával téměř 7 tisíc zaměstnanců (v roce 1987 to bylo 6612). Druhý největší strojírenský závod je koncernový podnik *Sigma* v Hranicích, který vznikl ze závodu První moravská továrna na vodovody a pumpy, jejíž zakladatel, pan Antonín Kunz, dovedl k úspěchu již v době Rakouska-Uherska. Největší rozvoj však závod zaznamenal právě v poválečném období, kdy svou výrobu přeorientoval na průmyslová čerpadla, na projekci, dodávky a montáže vodárenských a kanalizačních technických celků. V roce 1987 zaměstnával 2540 osob. Další továrnou ve strojírenství jsou *TOS (Továrny obráběcích strojů)* v Lipníku nad Bečvou, zaměstnávající 729 osob. Tato firma vznikla po znárodnění Wawerkovy továrny v roce 1946, původně zaměřené na výrobu a prodej cihel. Jejím stěžejním produktem byly soustruhy a horizontální frézy. Po únoru 1948 byly k TOSu připojeny Středomoravské kovodělné závody, jejichž historie sahala do roku 1902, kdy vznikla továrna na výrobu drobných hospodářských strojů.

Druhým největším průmyslovým odvětvím byla chemická výroba. V dřívější době bylo v okrese Přerov více podniků zaměřeno na toto odvětví, ale postupem času zanikly a naopak došlo k velkému rozvoji bývalých Lučebních závodů, přeměněných na moderní provoz koncernového podniku Chemopetrol s názvem **Přerovské chemické závody**. Závod zaměstnával v té době asi 1554 zaměstnanců. Hlavní sortiment výroby se skládal z anorganických pigmentů, titanové běloby, železitých červení a fosforečných hnojiv.

Stejně jako u chemického odvětví průmyslu, tak i u optického je pouze jeden zástupce a tím je koncernový podnik **Meopta**, který navazuje na tradici z 30. let. Od roku 1946 mají všechny výrobky podnikovou značku Meopta. Firma se zabývá výrobou optickomechanických přístrojů se stoupajícím podílem elektroniky. Hlavním sortiment tvoří zvětšovací přístroje, projekory na filmovou projekci, osvětlovací sestavy a objektivy. Od počátku 70. let se rozšířil o výrobky výpočetní techniky a reprografické přístroje. Firma získala i několik ocenění na různých veletrzích. Počátkem 80. let vyvážela své výrobky do 76 zemí světa. V roce 1987 zaměstnávala 3933 pracovníků.

V potravinářském průmyslu, který rovněž sehrává důležitou roli v ekonomice okresu, se nejvyspělejšími jevíly obory pivovarnictví, cukrovarnictví, sladovnictví. Nijak pozadu však nezůstávaly ani lihovarnictví, mlýny, mlékárny a nápojová výroba. Nově byly vybudovány drůbežářské závody. Největším závodem v tomto průmyslovém odvětví je nepochybně *přerovský pivovar* (286 zaměstnanců), který zvýšil objem vyprodukovaného piva jen v poválečné době více než trojnásobně. Od roku 1986 je Přerov sídlem koncernového podniku Severomoravské pivovary, který spravuje osm závodů. Menšími podniky jsou potom cukrovary v Prosenicích (202 zaměstnanců), Brodku u Přerova (269 zam.), Dřevohosticích (108 zam.) a Kojetíně (257 zam.). Dále Severomoravské drůbežářské závody (zaměstnávající 332 lidí), u kterých byla převážná část výroby od roku 1957 koncentrována v Přerově. V nápojovém odvětví potravinářského průmyslu je nutné zmínit starý kojetínský lihovar (272 zaměstnanců), který byl posléze zařazen do koncernového podniku Seliko. Postupně však byla u toho podniku výroba lihovin nahrazována konzervářskou výrobou.

Pro sledované období však byl mnohem významnější průmysl stavebních hmot. Z toho důvodu měla také přítomnost podniků tohoto oboru v okrese Přerov významný vliv na jeho rozvoj. Nejvýznamnějším podnikem je koncernový podnik Cementárny a vápenky (název od roku 1982), který byl strategicky umístěn právě do tohoto území z důvodu bohatého ložiska devonského vápence východně od Hranic. Provoz byla

zahájen v dubnu roku 1954 a závod byl považován za nejmodernější svého druhu nejen v Československu, ale i ve střední Evropě. V roce 1987 měl 647 zaměstnanců. Dalším významným závodem je rovněž hranický národní podnik Severomoravské cihelny (zaměstnávající 247 lidí), který byl vytvořen v roce 1962 sloučením Hanáckých cihelen a Slezských cihelen. Z dalších podniků je možné zmínit ještě tovačovský závod (141 zaměstnanců) národního podniku Moravské štěrkovny a pískovny v Olomouci a menší těžbařské provozovny v Podhůře a ve Výklekách na Lipnicku (32 zaměstnanců) a v Hrabůvce na Hranicku (49 zam.). V Tovačově na místě cukrovaru byl vybudován národní podnik Prefa Olomouc, který od roku 1965 vyrábí panely, stropní desky, silniční panely atd. V Hranické provozovně (Drahotuše) se vyráběly dlaždice, betonové skruže a zákrytové desky. V Tovačově zaměstnával tento závod 331 pracovníku a v Drahotuších potom dalších 54. Z oboru stavitelství je nutné zmínit podnik Moravostav, pozdější závod 2 národního podniku Pozemní stavby v Olomouci. Tento podnik stojí za výstavbou většiny významných staveb socialismu na Přerovsku.

Z dalších průmyslových odvětví je významně zastoupena energetika firmami Energetické rozvodné závody, n. p. Přerov (364 zaměstnanců) a Technoplyn, n. p. Praha (72 zaměstnanců). Dále automobilový průmysl zastoupený přerovským závodem 07 (443 pracovníků) n. p. Liberecké automobilové závody v Jablonci nad Nisou, který je ovšem pouze montážně opravárenským provozem. Dřevařský průmysl zastupuje lipnická firma SOLO na výrobu zápalek (184 zaměstnanců), n. p. UP závody (závody uměleckého průmyslu, zaměstnávající 135 osob) v Bučovicích a pobočný závod n. p. TON ve Všechovicích (sídlo podniku v Bystřici pod Hostýnem), který měl v roce 1987 zaměstnanců 111. Do kožedělného průmyslu lze zařadit n. p. Kazeto, který byl monopolním výrobcem kufrů v ČSSR a objemem výroby i šíří sortimentu se řadil mezi největší celosvětové výrobce. V roce zaměstnával 506 pracovníků. V textilním průmyslu je nejdůležitějším zástupcem s 242 zaměstnanci n. p. Juta (sídlo ve Dvoře Králové), který navazuje na dřívější výrobní program heinikovské přádelny a produkuje konopnou přízi, jutové pytle, konopné motouzy a šňůry.

5.3 Transformace ekonomiky

Vývoj trhu práce za posledních dvacet let je možné rozdělit do několika etap. První etapu v letech 1990–1996 započalo zřízení úřadů práce. To zapříčinilo několik faktorů, k nimž patří mj. politicko-organizační změny, rozdělení ČSFR a vnitřního trhu na dva samostatné trhy, částečné utlumení výroby a odbytové problémy, začínající

privatizace a další. I přes řadu úskalí však probíhala situace na trhu práce v tomto období vcelku příznivě v důsledku např. menšího podílu zaměstnaných osob v zemědělství, nedostatečně vyvinutého sektoru služeb (který absorboval velký počet propuštěných pracovníků ze zemědělství a průmyslu), rozfázování privatizace aj. V tomto období se velmi změnila struktura nezaměstnanosti. Počet pracovních míst se snížil zhruba o 550 tisíc, což představovalo 10 %. V krátké době výrazně ubylo zaměstnaných osob v zemědělství (přibližně o 300 tisíc) a naopak přibýlo v sektoru služeb (cca 200 tisíc). Od roku 1993, kdy se zastavil pokles zaměstnanosti, se začala situace stabilizovat. Během této etapy se začaly vytvářet dva typy problémových regionů:

1. hospodářsky slabé regiony jsou převážně regiony s vyšším podílem zaměstnanosti v primárním sektoru, které jsou charakterizovány nízkou urbanizací, malou hustotou osídlení a řídkou komunikační sítí (například okresy Bruntál, Vsetín, Šumperk, Znojmo či Louny)
2. strukturálně postižené regiony vyznačující se vysokou koncentrací těžkého průmyslu a oborů procházejících obdobím útlumu či restrukturalizace (v dnešní době mj. právě okres Přerov)

V druhé etapě transformačního procesu, která je datována mezi roky 1996 a 1999, dochází k recesi. V důsledku odkládané restrukturalizace ekonomiky se zvýšila míra nezaměstnanosti a zhoršil vývoj domácího produktu. S tím úzce souvisí i zhoršení celkové sociální situace obyvatelstva. To také zapříčinilo fakt, že počet zaměstnaných osob je nižší než počet osob nepracujících, a tedy neodvádějících daň z příjmu. Tuto situaci komplikuje především celkově nepříznivá makroekonomická situace a dovoz levné pracovní síly, ale i nevyvážená sociální politika, která je mnohdy označována jako příčina nastalé situace, a jiné faktory. Na základě toho byl v roce 2000 schválen zákon o investičních pobídkách. (Václavíková, 2009)

V poslední fázi se pozvolna začal snižovat počet nezaměstnaných osob. Což bylo zapříčiněno růstem výkonnosti domácí ekonomiky, výraznější realizací aktivní politiky zaměstnanosti a investičními pobídkami hlavně v regionech, kde byla vyšší míra nezaměstnanosti. I když se nezaměstnanost snižovala, stále byla velkým problémem regionální diferenciace. Nejhorší na tom byly Moravskoslezský, Ústecký a také Olomoucký kraj. V následujících letech se situace nijak zásadně nezměnila. Částečným milníkem může být považován rok 2004, kdy od října tohoto roku vstoupil v platnost nový zákon, který měl za účel pomoci nově nastavených podmínek aktivní a

pasivní politiky zaměstnanosti zvýšit zájem lidí o práci a usnadnit vytváření nových pracovních míst. Jeho úspěch se potvrdil v následujících letech v podobě vyšší poptávky po práci. Tím se také začala snižovat míra nezaměstnanosti.

Jeden příklad za všechny je možné uvést i v přerovském okrese. Na základě výše uvedených investičních pobídek byla také vytvořena továrna na výrobu obrazovek v Hranicích. Její historie se začala psát v roce 1999, kdy začala hranická radnice připravovat na okraji města průmyslovou zónu, aby tak přilákala zahraniční investory a tím snížila vysokou nezaměstnanost. O rok později již bylo rozhodnuto o firmě Philips, která měla v plánu investovat 604 mil. eur a vytvořit 3250 pracovních míst. Firma dostala pobídku 1,6 mld. Kč a daňové prázdny po dobu deseti let. Ještě před zahájením zkušebního provozu v září roku 2001 změnila firma majitele a tak i název na LG.Philips Displays. Po sedmi měsících provozu měl závod již třetí výrobní linku a uváděl roční kapacitu 2,5 mil. obrazovek. Již v první polovině následujícího roku firma zaznamenává první odstávku z důvodu nedostatečného odbytu. V důsledku krachu mateřské společnosti v roce 2006 firma neměla finance na pořízení materiálu a opět byla zastavena výroba. V lednu následujícího roku byla, po návrhu o vyrovnání s věřiteli, firma přejmenována na Multidisplay a v únoru pak koupena organizací CTP Invest, která v průběhu roku přešla do roku 2009 na výrobu LCD monitorů. V současnosti zde CTP Invest provozuje firmy Jyco a Etimex, které dohromady zaměstnávají 350 pracovníků.

5.4 Největší zaměstnavatelé v současnosti

5.4.1 Největší zaměstnavatelé v SO ORP Přerov

Z hlediska počtu zaměstnanců je největší firmou v okrese Přerov Meopta-optika, s. r. o. se sídlem v Přerově. Vznikla v roce 1933 pod názvem Optikotechna, který si udržela do roku 1946. V dnešní době zaměstnává okolo 2400 zaměstnanců. (HBI) Firma se věnuje výrobě sportovní, vojenské optiky, zvětšovacích přístrojů, lékařské technice a Hi-tech a optoelektronických systémů.

Druhým největším zaměstnavatelem s počtem zaměstnanců 1100 je firma Kazeto s. r. o. Založena byla roku 1925 Karlem Zejdou (odtud název Karel ZEjda TOvárna) a v dnešní době se specializuje na výrobu produktů z lepenky v oblastech

interiérových doplňků, dětských programů a nýťovaných kufrů. Převážná část výrobků (cca 96 %) je směřována na export, zejména do západní Evropy, Skandinávie a USA.

Další v pořadí je podle údaje z roku 2008 Nemocnice Přerov, odštěpný závod Středomoravské nemocniční a. s. s počtem zaměstnanců 660. Počátky novodobé historie tohoto podniku sahají do roku 1905, kdy byl schválen záměr postavit městskou veřejnou nemocnici za městem. Stavba byla ukončena v roce 1913 již na místě dnešní nemocnice. V současné době má nemocnice 24 oddělení a 15 ambulancí.

Následuje firma PSP Engineering a. s., která měla v roce 2008 podle HBI 627 zaměstnanců. Počátek strojírenství v Přerově je datován do roku 1852, kdy vznikla firma Heinik-Mendl (výroba převodů a třecích spojek). Další významný rok byl 1951, ve kterém vznikla firma Přerovské strojírný (technologie pro výrobu stavebních hmot). PSP Engineering je významným dodavatelem strojů a kompletních závodů pro průmysl výroby stavebních hmot.

Dále je nutné zmínit také firmu PRECHEZA, a. s., která měla v roce 2008 podle HBI 603 zaměstnanců. V dnešní době se zaměřuje převážně na výrobu titanové běloby.

5.4.2 Největší zaměstnavatelé v SO ORP Hranice

Největší zaměstnavatel v tomto obvodě je firma SSI Schäfer s. r. o., která zaměstnávala v roce 2008 831 osob. Tato firma byla založena v roce 1937 a v Hranicích sídlí její výrobná, v níž jsou produkovány mj. přepravy, kontejnery, skladovací či regálová technika.

Velký vliv na pracovní trh má také Nemocnice Hranice, a. s., která v roce 2010 zaměstnává 430 osob. Nemocnice zajišťuje v rámci osmi oborů lůžkovou péči a zároveň i nepřetržitou ambulantní péči. Další čtyři obory jsou zajišťovány pouze ambulantně.

Tondach Česká republika, s. r. o., zaměřená na výrobu střešních tašek a zdících materiálů má mj. výrobní závod v Hranicích. Ten zaměstnává v dnešní době 183 pracovníků a vyrábí pět modelů velkoformátových ražených tašek včetně kompletního systému keramických doplňků.

Z řady dalších středních podniků nutno zmínit Lázně Teplice nad Bečvou, a. s., které se specializují na moderní rehabilitaci klientů s počínajícími srdečně-cévními potížemi s důrazem na prevenci vzniku srdečních a mozkových příhod a klientů po kardiologických a invazivních výkonech. V roce 2008 zde pracovalo 390 lidí (HBI).

5.4.3 Největší zaměstnavatelé v SO ORP Lipník nad Bečvou

Donedávna zde byl největším zaměstnavatelem Strojtos Lipník, a. s., u kterého HBI uváděla v roce 2008 150 zaměstnanců. Dnes již firma nefunguje. První pozici tak pomyslně převzala firma MetalPlast Lipník n. B., a. s. zaměstnávající v letošním roce 85 zaměstnanců, která se zabývá výrobou kufrových a galanterních kování, interiérových dílů pro automobily, ochranné masky a štíty pro svářeče či prádlní a dekorační konve.

S přibližně stejným počtem zaměstnanců (82- HBI) avšak v roce 2008 figuruje na trhu práce také firma M-MOOS, spol. s r. o. zabývající se modernizacemi, opravami a prodejem široké škály kovoobráběcích strojů.

6. Vývoj nezaměstnanosti a volných pracovních míst do konce roku 2008

Vývoj situace na pracovním trhu okresu Přerov je znázorněn v Tabulce č. 8, pomocí údajů o počtu uchazečů o práci, počtu volných pracovních míst a ukazatelů míry nezaměstnanosti a počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo. Zvýšená pozornost je pak věnována vývoji situace od roku 2004, která je popsána níže.

Tabulka č. 8 Vývoj situace na trhu práce v okrese Přerov ke konci let 1990 až 2008

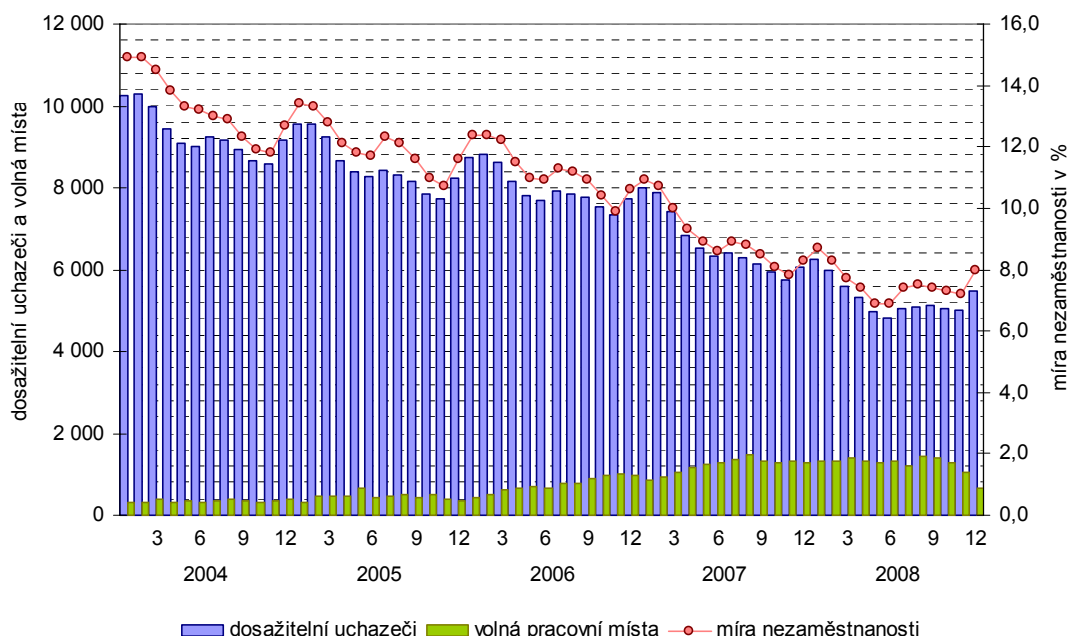
rok	počet uchazečů	počet volných pracovních míst	míra nezaměstnanosti	počet uchazečů na 1 VPM	míra nezaměstnanosti v ČR
1990	398	453	0,6	0,9	0,7
1991	4736	45	7,0	105,2	4,1
1992	3154	666	4,6	4,7	2,6
1993	4202	428	6,1	9,8	3,5
1994	4138	810	6,1	5,1	3,2
1995	3578	981	5,4	3,6	2,9
1996	3811	840	5,7	4,5	3,5
1997	5536	652	9,0	8,5	5,2
1998	7718	360	12,5	21,4	7,5
1999	9551	259	14,5	36,9	9,4
2000	9203	1099	14,2	8,4	8,8
2001	8247	409	12,5	20,2	8,9
2002	8724	298	12,8	29,3	9,8
2003	9575	292	13,8	32,8	10,3
2004	9154	377	12,7	24,3	9,5
2005	8214	358	11,6	22,9	8,9
2006	7741	963	10,6	8,0	7,7
2007	6067	1289	8,3	4,7	6,0
2008	5484	645	8,0	8,5	6,0

Zdroj: MPSV, Měsíční statistiky nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti měla dlouhodobě klesající trend, který se opakoval i během roku v téměř pravidelných intervalech. Nejvyšších hodnot dosahovala v lednu a únoru (popř. v prosinci), naopak nejnižších v listopadu (popř. květnu a červnu). Tento stav je možný vysvětlit jako důsledek tzv. sezónní nezaměstnanosti. V zimních měsících mají vliv na zaměstnanost lidé mající zaměstnání, které závisí na počasí, např. stavebnictví, zemědělství či rybolov. Tito lidé mají zároveň také vliv na nižší míru nezaměstnanosti v květnu a červnu, kdy opět nastupují do zaměstnání. Výjimku v podobě listopadových nejnižších hodnot v průběhu roku lze zdůvodnit blížícími se Vánočními svátky a tedy vyšší poptávkou po zboží a službách, v závislosti na tom také na pracovní síle.

Tento trend byl v první polovině roku 2008 narušen v důsledku nastávající ekonomické krize. Průběh během roku je sice podobný předchozím letům v případě nižší míry nezaměstnanosti v červnu, avšak v tomto roce poprvé byla tato hodnota zároveň nejnižší za celý rok. Listopadový pokles zde již nebyl tak výrazný a dlouhodobá křivka míry nezaměstnanosti začínala nenásilně měnit svůj směr zpět k vyšším hodnotám. Rozdíl mezi nejvyšší hodnotou v lednu roku 2005 (13,4 %) a nejnižší hodnotou v květnu a červnu r. 2008 (6,9 %) byl 6,5 procentních bodů.

V grafu na následujícím obrázku je kromě vývoje míry nezaměstnanosti znázorněn také vývoj počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání. Je z něj patrné, že oba ukazatele spolu souvisí a jejich průběh je téměř totožný. Nejvyšší hodnoty byly opět zaznamenány v lednu a nejnižší v listopadu. Pokles v červnu byl velmi mírně znatelný, ale jeho vznik lze vysvětlit spíše nárůstem uchazečů od července, tedy v období prázdnin, kdy začíná na Úřadu práce přibývat uchazečů-absolventů (viz kapitola 7.3). I v roce 2008 byl vývoj podobný jako u míry nezaměstnanosti a předznamenává finanční krizi a s ní spojené hromadné propouštění zaměstnanců. Rozdíl mezi začátkem a koncem sledovaného období byl 4751 a počet uchazečů v prosinci 2008 byl tedy 53,6% oproti červenci r. 2004.

Obrázek č.2 Srovnání vývoje počtu dosažitelných uchazečů, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v letech 2004 až 2008

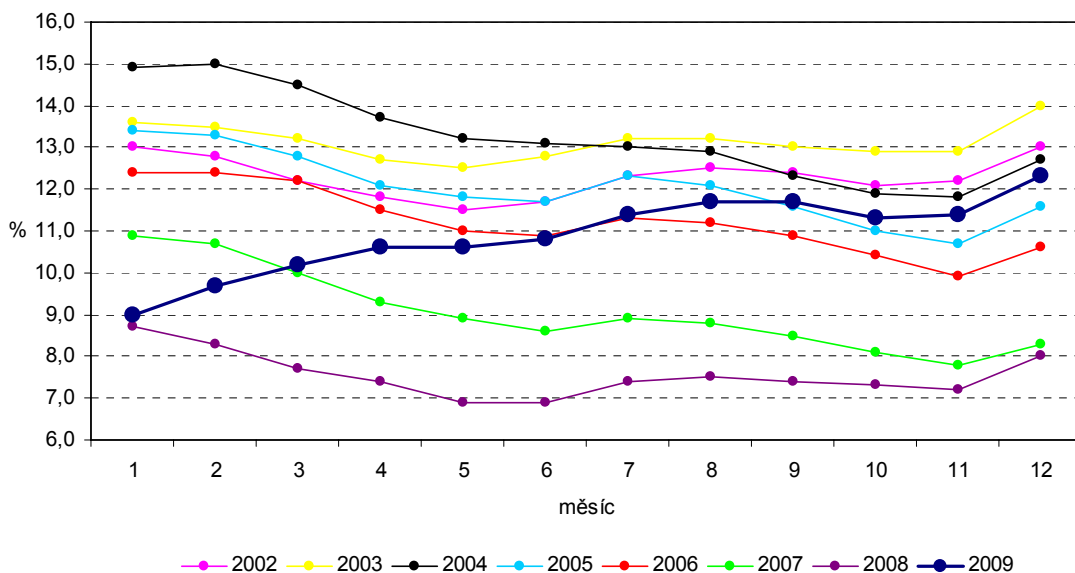
Zdroj: Portál MPSV, Vývoj nezaměstnanosti od července 2004

Třetí ukazatel srovnávaný v grafu je počet volných pracovních míst. Možno konstatovat, že vývoj této hodnoty byl zcela opačný k předchozím dvěma.

Z dlouhodobého hlediska počet volných míst rostl s mírnými výkyvy (myšleno pokles) lineárně až do srpna roku 2007. Od září tohoto roku se již počet začínal přibližně stabilizovat s občasnými výkyvy opačného charakteru. Od září roku 2008 hodnota klesala. Oproti rychlosti růstu v předchozích letech byla rychlost poklesu intenzivnější, možno konstatovat, že i několikanásobně. Důkazem toho je fakt, že počet 645 volných pracovních míst, kterého bylo dosaženo v prosinci r. 2008, je srovnatelný s počtem volných míst v březnu popř. dubnu roku 2006 (634, resp. 652). V praxi to znamená, že růst od března r. 2006 do srpna r. 2007 (nejvyšší hodnota– 1486) trval 18 měsíců včetně. Naproti tomu pokles od srpna r. 2008 (srovnatelná hodnota se srpnem 2007– 1443) do prosince téhož roku trval pouhých pět měsíců včetně.

7. Podrobná analýza trhu práce v roce 2009, dopady ekonomické krize

Dlouhodobý vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Přerov je možné rozdělit na dvě období. První, poklesové období začíná přibližně v únoru roku 2004, kdy dosáhla míra nezaměstnanosti nejvyšší hodnoty 15,0 % a končí v červnu 2008, kdy byla hodnota naopak nejnižší (6,9 %). Druhé období má rostoucí tendenci a lze jej rozdělit rovněž na dvě části: první část je dlouhodobá, začínající na začátku sledovaného období a končící již zmiňovaným únorem roku 2004, druhá část je samotný rok 2009. Jak je patrné z níže uvedeného grafu, oproti ostatním rokům má právě rok 2009 zcela jiný průběh. Zatímco v předchozích letech hodnota během roku kulminovala převážně v lednu (popř. v prosinci, jednalo-li se dlouhodobě rostoucí období) a nejnižší hodnoty byly zaznamenány v letních měsících díky tzv. sezónním pracím, v roce 2009 hodnota narůstala v průběhu celého roku a stejně tak pokračuje v roce 2010. Tato situace může být považována za jasný důkaz působení ekonomické krize na trh práce. V grafu je také patrné odlišení průběhu linie hodnot v roce 2004, kdy je tendence zcela opačná oproti roku 2009. Zde je to ovšem částečně zapříčiněno změnou výpočtu míry nezaměstnanosti od července tohoto roku.

Obrázek č. 3 Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Přerov v letech 2001 až 2009

Zdroj: Portál MPSV, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

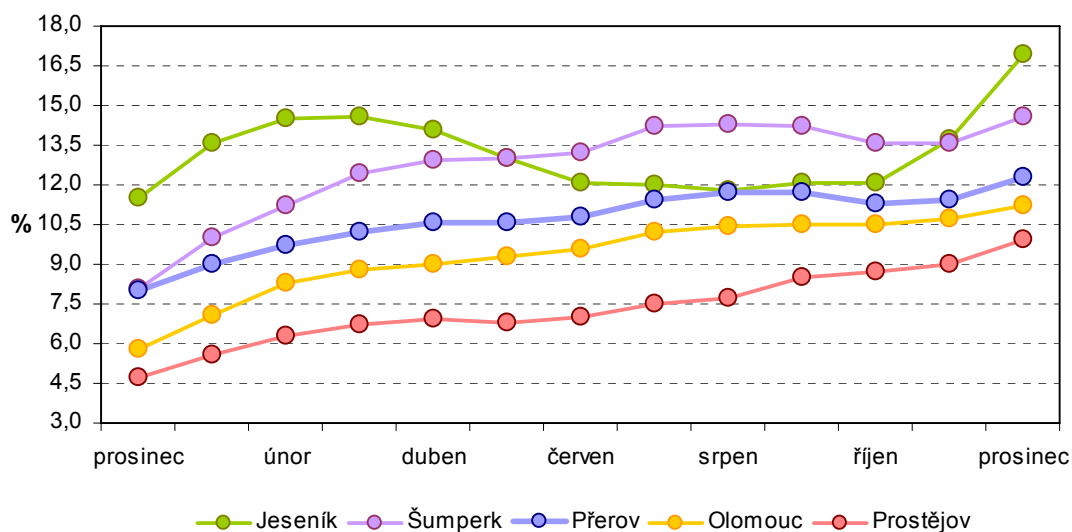
V jednotlivých obcích okresu Přerov nejnižší míru nezaměstnanosti měla na konci roku 2009 obec Radotín (4,7 %), dále Záběžná Lhota (4,8 %) a Bezuchov (4,8 %). Naopak nejvyšší hodnoty vykazovaly obce Měrovice nad Hanou (30 %), Žákovice (22,3 %) a Lhotka (21,4 %). Průměrná míra nezaměstnanosti byla ke konci roku 2009

za celý okres 12,3 %. Tuto hodnotu překročilo 55 obcí (52,9 %). Míru nezaměstnanosti za celou republiku (11,7 %) překročilo obcí o čtyři více (56,7 %). Údaje za jednotlivé obce v letech 2008 a 2009 spolu s indexovou hodnotou jsou znázorněny v příloze č. 2. Graficky je pak situace znázorněna pomocí pseudokartogramů v přílohách č. 3 a 4. Při meziročním srovnání bylo zjištěno, že pouze čtyři obce zaznamenaly pokles míry nezaměstnanosti. Obce Dolní Těšice a Kladníky měly v roce 2009 o jednoho uchazeče o zaměstnání méně než v roce 2008, obce Radotín a Bezuchov potom o dva méně. Dále potom dvě obce zaznamenaly stagnaci: Zámeštní Lhota a Zámrsky. Ostatní obce měly míru nezaměstnanosti na konci 2009 vyšší než na konci 2008. Nejmenší nárůst tvořil 11,1 % a to u obce Malhotice. Naopak nejvyšší nárůst zaznamenal Grymov (celých 300 %, což ale ve skutečnosti činí 9,2 p.b. míry nezaměstnanosti). Při srovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností jsou na tom nejlépe Hranice. Avšak v meziročním srovnání je to správní obvod ORP Lipník nad Bečvou (viz Tabulka č. 9). Mezi všemi okresy Olomouckého kraje je přerovský okres na třetí pozici v průběhu celého roku 2009. Celkový vývoj je podobný jako u téměř všech ostatních okresů s výjimkou okresu Jeseník (viz Obrázek č. 4).

Tabulka č. 9 Počet dostupných uchazečů, míra nezaměstnanosti a počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v okrese Přerov ke konci let 2008 a 2009

název	dostupní uchazeči			míra nezaměstnanosti v %			počet uchazečů na 1 volné místo		
	2008	2009	index	2008	2009	rozdíl	2008	2009	index
SO ORP Přerov	3331	5463	164,0	7,7	12,6	4,9	9,0	57,8	644,3
SO ORP Hranice	1112	1815	163,2	6,4	10,4	4,0	6,4	46,0	718,4
SO ORP Lipník n/B	789	1164	147,5	10,3	15,2	4,9	10,5	72,4	692,6
okres Přerov	5232	8442	161,4	7,6	12,3	4,7	8,5	56,3	666,5
ČR	335025	527728	157,5	7,4	11,6	4,3	3,9	17,6	448,1

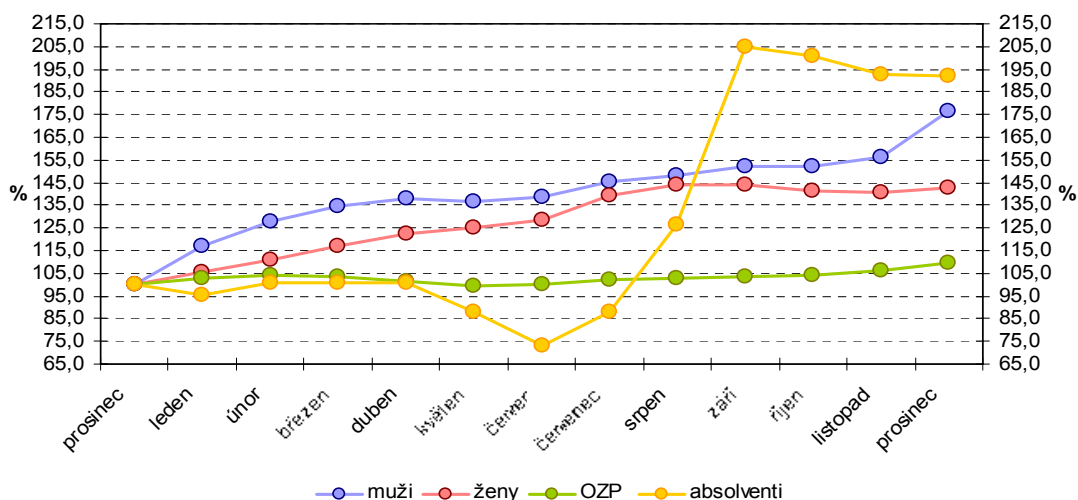
Zdroj: MPSV, GIS prostorová analýza 2008 a 2009 + vlastní úpravy

Obrázek č. 4 Vývoj míry nezaměstnanosti v okresech Olomouckého kraje od prosince roku 2008 do prosince roku 2009

Zdroj: Portál MPSV, Statistiky nezaměstnanosti od července 2004

Graf na následujícím obrázku znázorňuje srovnání vývoje počtu vybraných kategorií uchazečů evidovaných na ÚP v okrese Přerov pomocí metody bazického indexu vzhledem k prosinci roku 2008. Kategorie OZP má přibližně stabilní průběh hodnoty během roku, což může být zapříčiněno, tím že se jich nějak nedotýká sezónní nezaměstnanost nebo také souvislou legislativní podporou této skupiny (viz kapitola 8.3). Křivky ukazující průběh počtu žen a mužů mají téměř totožný průběh s tím, že hodnoty pro mužskou část nezaměstnaných jsou vyšší v průběhu celého roku. Nejvýraznější vychýlení má křivka zobrazující průběžný počet uchazečů-absolventů. To je pravděpodobně zapříčiněno nárůstem v období prázdnin. Podrobněji se těmito skupinami zabývá následující kapitola.

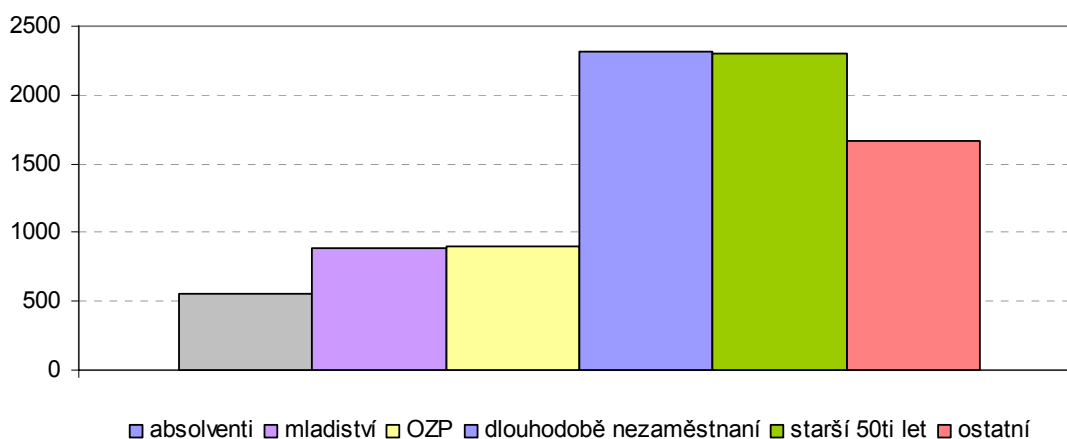

Obrázek č. 5 Vývoj počtu vybraných kategorií nezaměstnaných v okr. Přerov v r. 2009

Zdroj: Portál MPSV, Statistiky nezaměstnanosti od července 2004 + vlastní úpravy

8. Problémové skupiny obyvatelstva a jejich uplatnění na trhu práce

Hlavní problémové skupiny nezaměstnaných tvoří 80,8 % celkového počtu nezaměstnaných osob v okrese Přerov. Do této skupiny jsou zařazeni absolventi škol a mladiství, osoby se zdravotním postižením (OZP) a dlouhodobě nezaměstnaní. Často se také uvádí ještě kategorie nezaměstnaných ve věku 50 a více let, ale v této práci je zmíněna jen okrajově. Podíl těchto jednotlivých složek je znázorněn na Obrázku č. 6 pomocí kruhového diagramu.

Obrázek č. 6 Podíl problémových složek na celkové nezaměstnanosti v okrese Přerov ke konci roku 2009

Zdroj: MPSV, GIS prostorová analýza + vlastní úpravy

Další, méně zastoupené problémové kategorie nezaměstnaných lze rozdělit podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti na dvě skupiny:

- rizikové skupiny uchazečů
- uchazeče potřebující zvýšenou péči

Do rizikové skupiny uchazečů patří sociálně obtížně přizpůsobiví občané. Jedná se o osoby s přetrvávajícím špatným způsobem života, trestané, často měnící zaměstnání a se špatnou pracovní morálkou. Skupina nezaměstnaných, jimž je věnována zvýšená péče, zahrnuje hlavně fyzické osoby do 20 let (417), těhotné, kojící ženy (78), dlouhodobě nezaměstnané (viz níže), občany pečující o děti do 15 let nebo o dlouhodobě těžce zdravotně postiženého člena rodiny (974). Dále sem patří uchazeči ve věku 50 let a více let (2302). Rozdělení do těchto skupin je tvořeno podle převládajícího faktoru a nevyklučuje účast uchazečů ve více skupinách. (Výroční zpráva ÚP, 2009)

8.1 Absolventi na trhu práce v okrese Přerov

Za absolventy jsou považovány osoby po dobu dvou let po úspěšném ukončení studia na střední, vyšší odborné, vysoké nebo jiné škole, které je podle právních předpisů soustavně připravují pro budoucí povolání. Jejich zařazení do pracovního procesu je zpravidla složitější kvůli jejich nedostatku praktických zkušeností či dostatečných odborných znalostí. Dalším limitujícím faktorem je rovněž poptávka po jejich úrovni či oboru vzdělání.

Tabulka č. 10 uvádí porovnání zastoupení této kategorie uchazečů o práci v porovnání s ostatními okresy Olomouckého kraje, Olomouckým krajem a Českou republikou a zároveň podíl těchto uchazečů na celkovém počtu obyvatel ve věku 20 až 24 let. Zastoupení absolventů okresu Přerov tvoří přibližně stejnou část celkového počtu nezaměstnaných absolventů Olomouckého kraje v obou sledovaných obdobích. V roce 2008 to bylo 20,9 %, v roce 2009 potom 20,5 %. Podíl absolventů evidovaných na ÚP na celkovém počtu obyvatel ve věku 20 až 24 let v okrese Přerov zaznamenal meziroční nárůst o 2,3 p. b, což je stejně jako v okrese Olomouc a v celém Olomouckém kraji, avšak vyšší oproti české republice, kde byl zaznamenán nárůst nižší, a to o 1,3 procentního bodu.

Tabulka č. 10 Nezaměstnaní absolventi v okrese Přerov k 30. 9. 2008 a 2009

region	absolventi evidovaní na ÚP k 30. 9.			podíl absolventů evid. na ÚP na celkovém počtu obyvatel ve věku 20–24 v %		
	2008	2009	index	2008	2009	index
Okres Jeseník	159	198	124,5	5,5	6,7	122,6
Okres Olomouc	653	1 013	155,1	4,2	6,5	156,3
Okres Prostějov	166	342	206,0	2,3	4,8	209,9
Okres Přerov	350	551	157,4	3,8	6,1	159,4
Okres Šumperk	346	586	169,4	4,1	7,0	169,5
Olomoucký kraj	1 674	2 690	160,7	3,9	6,2	161,9
ČR	24 571	33 608	136,8	3,5	4,8	138,1

Zdroj: Portál MPSV; ČSÚ + vlastní úpravy

8.2 Mladiství na trhu práce v okrese Přerov

Mladistvé osoby na trhu práce jsou osoby, které mají pouze úplné či neúplné základní vzdělání. Což je zároveň také v této kategorii největší překážkou pro získání zaměstnání, jelikož mladistvým chybí potřebné znalosti a dovednosti. Další omezující faktor je také jejich věk 15–18 let, neboť podle zákoníku práce mohou pracovat v denních směnách a mají omezený počet odpracovaných hodin na 20 za týden.

Tabulka č. 11 je znázorňuje zastoupení mladistvých uchazečů o zaměstnání okresu Přerov v porovnání s ostatními okresy Olomouckého kraje, s krajem samotným a Českou republikou. Mladiství nejsou zdaleka tak početná skupina jako absolventi. Celkový počet mladistvých uchazečů o práci v okrese Přerov je nejvyšší ve srovnání s ostatními okresy a v roce 2009 tvořil 35,9 % (v roce 2009 to bylo 37,6 %) mladistvých na Úřadech práce Olomouckého kraje. Podíl těchto uchazečů na celkovém počtu obyvatel srovnatelné věkové kategorie je v okrese Přerov nejvyšší v obou sledovaných obdobích a mezi všemi srovnávanými územími. Meziroční pokles či nárůst v tomto podílu je zanedbatelný a pohybuje se v desetinách, spíše v setinách.

Tabulka č. 11 Nezaměstnaní mladiství v okrese Přerov k 30. 9. 2008 a 2009

region	mladiství evidovaní na ÚP k 30. 9.			podíl mladistvích evid. na ÚP na celkovém počtu obyvatel ve věku 15–19 v %		
	2008	2009	index	2008	2009	index
Jeseník	9	11	122,2	0,3	0,4	130,1
Olomouc	63	61	96,8	0,4	0,4	100,5
Prostějov	22	35	159,1	0,3	0,5	165,4
Přerov	89	80	89,9	1,0	0,9	92,3
Šumperk	54	36	66,7	0,7	0,4	68,8
Olomoucký kraj	237	223	94,1	0,6	0,6	97,5
ČR	4 301	4 378	101,8	0,7	0,7	105,3

Zdroj: Portál MPSV; ČSÚ + vlastní úpravy

8.3 Osoby se zdravotním postižením na trhu práce v okrese Přerov

Podle výroční zprávy (2009) ÚP v Přerově spadají do této kategorie nezaměstnaní s různou formou a rozsahem postižení. Již tento fakt je pro tyto osoby v jejich životě velmi tíživý, proto kategorie nezaměstnaných osob se zdravotním postižením je nejvíce ohrožená, neboť toto znevýhodnění představuje nižší produktivitu práce. To je ještě umocňováno momentální ekonomickou situací, která spíše snižuje počet vhodných pracovních míst pro tyto uchazeče.

Tato skupina nezaměstnaných je mírně specifická právě kvůli vyšší tendenci k dlouhodobé nezaměstnanosti, což může být na druhou stranu i k dobru, neboť se na tyto osoby více soustředí pozornost institucí zabývajících se nezaměstnaností. Pro OZP je vytvořeno několik možností snazšího zařazení do pracovního procesu. Tyto varianty popisuje třetí část zákona o zaměstnanosti. Přímo pro OZP jsou cílené pracovní rehabilitace. Tato činnost slouží k získání a udržení vhodného zaměstnání. Další možností jsou chráněné pracovní dílny a chráněná pracovní místa, na jejichž

zřízení dostává zaměstnavatel příspěvek od Úřadu práce. Kromě toho platí ÚP ještě příspěvek na podporu zaměstnávání OZP zaměstnavateli, který zaměstnává více jak 50 % OZP z celkového počtu zaměstnanců. Mimoto tento zákon ukládá povinnost zaměstnavateli mít 4% podíl zaměstnanců OZP, pokud jeho celkový počet zaměstnanců přesahuje počet 25.

V níže uvedené tabulce je znázorněn absolutní počet nezaměstnaných OZP jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a v okrese celkově v porovnání s hodnotami pro Českou republiku a vyplývá z ní nárůst absolutních hodnot ve všech úrovních sledovaného území. Naopak ale podíl OZP na nezaměstnaných na všech územích klesl o více jak 30 %, pouze u ČR byl pokles nižší, a to o 26,7 procentního bodu. Relativní podíl OZP na nezaměstnaných se blíží hodnotě za ČR, přesto je ve všech sledovaných nižších územních jednotkách menší.

Tabulka č. 12 Nezaměstnané OZP v okrese Přerov ke konci let 2008 a 2009

název	nezaměstnaní-OZP			podíl nezaměstnaných OZP na EAO		
	2008	2009	index	2008	2009	index
SO ORP Přerov	519	573	10,4	1,2	1,3	0,1
SO ORP Hranice	192	210	9,4	1,1	1,2	0,1
SO ORP Lipník n/B	107	111	3,7	1,4	1,4	0,1
okres Přerov	818	894	9,3	1,2	1,3	0,1
ČR	61136	67738	10,8	1,3	1,5	0,1

Zdroj: MPSV, GIS prostorová analýza 2008, 2009 + vlastní úpravy

8.4 Dlouhodobě nezaměstnaní na trhu práce v okrese Přerov

V této kategorii jsou uvedeni uchazeči o zaměstnání evidovaní na Úřadu práce déle jak 12 měsíců, kteří představují potencionálně „stálé zákazníky“ ÚP a jejich skupina je dlouhodobě nejvíce zastoupená.

Situaci na trhu práce okresu Přerov znázorňuje Tabulka č. 13, kde jsou pro ilustraci rovněž uvedeny hodnoty i za jednotlivé správní obvody ORP okresu Přerov. Zde je zaznamenán opět nárůst v absolutním počtu této kategorie nezaměstnaných ve všech sledovaných územních jednotkách kromě nejmenšího správního obvodu ORP Lipník nad Bečvou, kde hodnota klesla o 6,8 procentního bodu. Co se týče podílu dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel

(EAO), je pouze minimální, avšak hodnota je téměř vždy vyšší než celkový podíl této kategorie na počtu EAO v celé republice. Kromě správního obvodu ORP Hranice.

Tabulka č. 13 Dlouhodobě nezaměstnaní v okrese Přerov ke konci let 2008 a 2009

název	nezaměstnaní registrovaní déle jak 12 měsíců			míra dlouhodobé nezaměstnanosti v %		
	2008	2009	index	2008	2009	rozdíl
SO ORP Přerov	1363	1599	117,3	3,14	3,68	0,5
SO ORP Hranice	325	413	127,1	1,86	2,36	0,5
SO ORP Lipník n/B	324	302	93,2	4,22	3,94	-0,3
okres Přerov	2012	2314	115,0	2,93	3,37	0,4
ČR	101524	123872	122,0	2,24	2,73	0,5

Zdroj: MPSV, GIS prostorová analýza 2008, 2009 + vlastní úpravy

9. Cizinci na trhu práce

9.1 Základní pojmy (Pořízková, 2008)

Cizinec

Podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky je za cizince považována fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie.

Zahraniční zaměstnanost

Zahraniční zaměstnanost je součtem zaměstnanosti občanů EU/EHP a Švýcarska v postavení zaměstnanců, občanů třetích zemí v postavení zaměstnanců a cizinců s živnostenským oprávněním. Celkovou zahraniční zaměstnanost tedy tvoří:

- a) zaměstnanost občanů EU/EHP a Švýcarska v postavení zaměstnanců
- b) zaměstnanost občanů třetích zemí v postavení zaměstnanců
- c) zaměstnanost občanů třetích zemí s trvalým pobytem v postavení zaměstnanců
- d) zaměstnanost cizinců s živnostenským oprávněním

zaměstnanost cizinců v postavení zaměstnanců	zaměstnanost cizinců s živnostenským oprávněním
a) občané EU/EHP a Švýcarska (informační karta)	a) občané EU/EHP a Švýcarska
b) občané třetích zemí s trvalým pobytem (informační karta)	b) občané třetích zemí s trvalým pobytem
c) občané třetích zemí bez trvalého pobytu (pracovní povolení)	c) občané třetích zemí s povolením k dlouhodobému pobytu (tzv. zahraniční fyzická osoba)

Obrázek č. 7 Kategorie cizinců tvořící celkovou zahraniční zaměstnanost v ČR
Zdroj: Pořízková, 2008

Pracovní povolení

Pracovní povolení je úřední dokument, který vydává úřad práce ve správním řízení a který opravňuje cizince k legálnímu výkonu práce u českého zaměstnavatele. O pracovní povolení žádají pouze občané třetích zemí, kteří nemají na území České republiky trvalý pobyt.

Informační karta

Od 1. 5. 2004 mají občané EU/EHP a Švýcarska volný přístup na trh práce v České republice. Ve výsledku to znamená, že k výkonu práce nepotřebují pracovní povolení. Jejich zaměstnavatel však má povinnost informovat úřad práce o zaměstnávání těchto

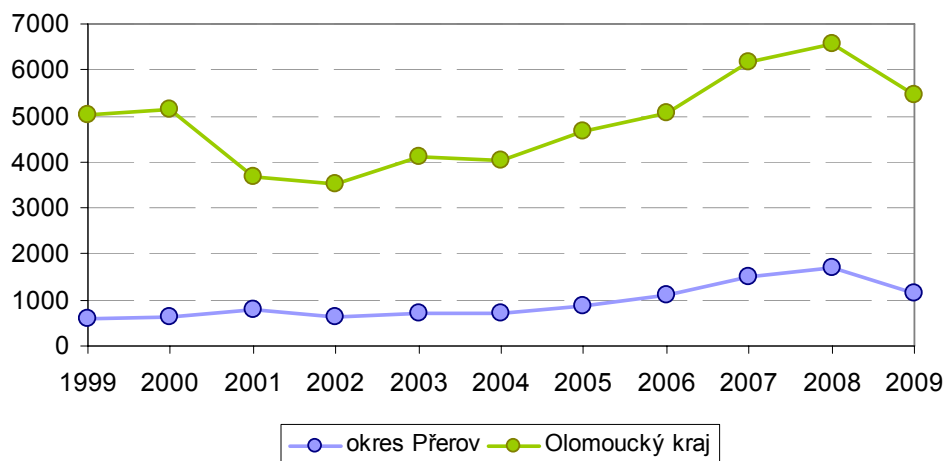
cizinců. Tuto povinnost plní pomocí tzv. informační karty odevzdané příslušnému úřadu práce (v místě výkonu zaměstnání), a to nejpozději v den nástupu cizince do zaměstnání. Tato povinnost se vztahuje také na zaměstnavatele, kteří zaměstnávají občany třetích zemí s trvalým pobytem, cizince, který na území ČR obdržel azyl, a na některé další skupiny cizinců (viz. §98 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti).

Zelená karta

Zelená karta je povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání na území České republiky ve zvláštních případech. Cizinec se zelenou kartou vydanou na konkrétní pracovní místo, je oprávněn pobývat na území ČR a pracovat pouze na místě, na které se toto povolení vztahuje. Tento dokument je v České republice vydáván teprve od roku 2008. Má tři typy a jeho platnost je 2–3 roky. Typ A je pro kvalifikované vysokoškolsky vzdělané pracovníky a klíčový personál, druhý typ (B) slouží pro pracovníky na pracovních pozicích minimálně s požadavkem vyučen a typ C pro všechny ostatní pracovníky. (MPSV)

9.2 Zaměstnanost cizinců v okrese Přerov

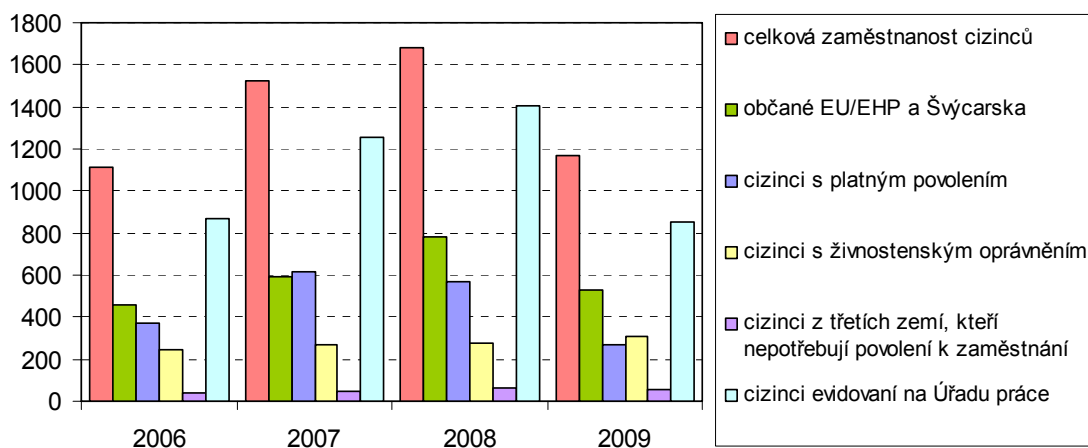
Celková zaměstnanost cizinců v okrese Přerov má přibližně stabilní průběh až do roku 2004. Od tohoto roku celková zaměstnanost cizinců stoupá, což je zapříčiněno právě změnou výše uvedeného zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, neboť občané EU/EHP a Švýcarska mají snazší přístup k práci na našem území. Tento vzestup končí vrcholem v roce 2008, kdy celková zaměstnanost cizinců dosahovala více jak dvojnásobku hodnoty za rok 2004. Následně má počet zaměstnaných cizinců tendenci klesat a to zásadně. Oproti roku 2008 je jejich počet v roce 2009 pouze 69,2%. Rozdíl mezi roky 1999 a 2009 je 101,6% nárůst zaměstnaných cizinců ve sledovaném území. Daná situace je znázorněna v následujícím grafu, kde je pro ilustraci uveden i vývoj počtu zaměstnaných cizinců v celém Olomouckém kraji.

Obrázek č. 8 Vývoj zaměstnanosti cizinců v okrese Přerov a Olomouckém kraji v letech 1999 až 2009

Zdroj: Horáková, M.: Mezinárodní migrace v ČR, Bulletin č. 24

Následující graf na obrázku č. 9 popisuje detailně vývoj jednotlivých skupin cizinců na trhu práce v okrese Přerov za poslední čtyři roky. Všechny jednotlivé kategorie dosáhly svého maxima v roce 2008 až na kategorii cizinců s živnostenským oprávněním. Její počet stoupá až do roku 2009. U ostatních skupin je zaznamenán pokles o 52,8 % (u cizinců s platným povolením), o 30,8 – 39,2 % (celková zaměstnanost cizinců, cizinci evidovaní na ÚP a cizinci z EU/EHP a Švýcarska) nebo 8,2 % v případě kategorie cizinců ze třetích zemí, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání. Nejvíce zastoupenou dílčí skupinou jsou paradoxně cizinci vedení na Úřadu práce. Jejich podíl na celkovém počtu cizinců v okrese Přerov za pracovním účelem je téměř poloviční. V roce 2009 činila 42,3 %, což je pokles o 3,2 % vzhledem k roku 2008. Druhou nejpočetnější skupinou je kategorie zaměstnaných cizinců z EU/EHP a Švýcarska. Tato skupina tvoří v roce 2009 45,6 % zaměstnaných cizinců a zároveň 26,3 % všech cizinců v okrese Přerov. Další kategorie se živnostenským oprávněním, činí 26,7 % zaměstnaných cizinců, což je o 10,1 % více než v roce 2008. Přibližně stejnou část tvoří také skupina cizinců s povolením k zaměstnání. V roce 2009 to bylo 22,9 %, což představuje oproti roku 2008 10,7% pokles. Nejméně zastoupenou skupinou je kategorie cizinců ze třetích zemí, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání. Je jich pouze 4,8 %, což je ale o 1,2 % více než v předchozím roce.

Obrázek č. 9 Uplatnění cizinců na trhu práce v okrese Přerov ke konci let 2006 až 2009
Zdroj: Horáková, M.: Mezinárodní migrace v ČR, Bulletin č. 18, 20, 22 a 24 + vlastní úpravy

Situace v roce 2009 na trhu práce v zájmovém území je znázorněna v Tabulce č. 14. Pro porovnání jsou zde uvedeny i hodnoty za ostatní okresy Olomouckého kraje, za kraj samotný a také za Českou republiku. Okres Přerov je na pomyslném druhém místě za okresem Olomouc v počtu cizinců, kteří jsou na území za účelem práce. Jejich celkový počet 2009 tvoří 22,0 % celkového počtu Olomouckého kraje a zároveň jsou to 3,1 % celkové pracovní síly okresu Přerov. V množství zaměstnaných cizinců je okres Přerov také na druhé pozici s počtem 1165, a tedy podílem 21,3 %. Hodnota 42,3 % všech cizinců evidovaných na ÚP tvoří největší podíl těchto cizinců mezi okresy v celém Olomouckém kraji i vzhledem k ČR. Ostatní okresy mají zastoupení této kategorie pod 40 % a Česká republika 42,0 %. Ze zaměstnaných cizinců je nejpočetnější kategorie občanů EU/EHP a Švýcarska. Těchto cizinců je zde 531, což je 45,6 % zaměstnaných cizinců v okrese Přerov a 19,7 % v Olomouckém kraji. Více má pouze okres Olomouc. Další početnou kategorií je skupina s živnostenským oprávněním tvořící 26,7 % zaměstnaných cizinců v okrese Přerov. Tento podíl je ovšem nejnižší v Olomouckém kraji a dokonce také nižší než podíl v České republice celkově. Naopak podíl skupiny cizinců s platným povolením k zaměstnání (22,9 %) na zaměstnaných cizincích je nejvyšší v Olomouckém kraji a tvoří tak 62,8 %. Poslední kategorie cizinců ze třetích zemí, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, tvoří pouze 4,8 % zaměstnaných cizinců v okrese a v rámci Olomouckého kraje činí 13,0 %.

Tabulka č. 14 Uplatnění cizinců na trhu práce v okrese Přerov v roce 2009 ve srovnání s ostatními okresy Olomouckého kraje, Olomouckým krajem a Českou republikou

okres / region	pracovní síla	cizinci					
		s platným povolením k zaměstnání nebo zelenou kartou	Z třetích zemí, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání**	občané EU/EHP a Švýcarska	evidováni na úřadech práce***	s živnostenským oprávněním	celková zaměstnanost cizinců****
okres Jeseník	19 229	1	6	102	109	151	260
okres Olomouc	122 383	74	172	1349	1595	851	2446
okres Prostějov	56 197	29	167	414	610	315	925
okres Přerov	69 207	267	56	531	854	311	1165
okres Šumperk	61 310	54	31	300	385	278	663
Olomoucký kraj	328 326	425	432	2696	3553	1906	5459
ČR	5 708 580	73 714	17 680	139 315	230 709	87 753	318 462

Zdroj: Horáková, Milada: Mezinárodní migrace v ČR, Bulletin č. 24

* pracovní síla v okrese = zaměstnaní občané okresu + evidování uchazeči o zaměstnání na okresních úřadech práce (klouzavý průměr)

** § 98 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, písmeno a) až e), j) a k)

*** § 102 zákona č. 435; evidence zahrnuje cizince 1) v postavení zaměstnanců; 2) společníky, členy a statutáře obchodních společností a družstev, kteří mají povinnost získat povolení k zaměstnání (§13 a § 89 zákona 435 o zaměstnanosti)

**** zaměstnanost cizinců = povolení k zaměstnání + informace o zaměstnávání cizinců (bez pracovního povolení) + živnostenská oprávnění cizinců

10. Hlavní závěry

Z provedené analýzy je zřejmé, že na situaci na trhu práce v okrese Přerov v roce 2009 měla značný záporný vliv právě probíhající celosvětová ekonomická krize. Ta se podepsala jak na počtu uchazečů o zaměstnání, tak na vývoji míry nezaměstnanosti. I bez tohoto vlivu je okres Přerov řazen mezi regiony s vyšší mírou nezaměstnanosti již několik let a svojí hodnotou přesahuje míru nezaměstnanosti za celou republiku od konce roku 1991 minimálně o dva procentní body. Dlouhodobě se umísťuje do dvacáté pozice v pomyslném žebříčku všech okresů ČR. Na konci roku 2009 se umístil na pomyslné 19. pozici při porovnání míry nezaměstnanosti ve všech okresech republiky, což je stejné místo jako na konci předchozího roku. Hůře na tom byly v rámci Olomouckého kraje jen okres Šumperk na sedmé pozici a okres Jeseník, který zaujímá první místo. Ve srovnání 23 okresů Severomoravského, Olomouckého, Jihomoravského, Zlínského kraje a okresu Třebíč (kraj Vysočina) se okres Přerov ke konci roku 2009 umístil na 10. pozici.

Při porovnání počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo ve všech okresech České republiky ke konci roku 2009 je Přerov se svou hodnotou 56,9 na sedmé pozici. Oproti konci roku 2008, kdy byla zjištěna hodnota 8,5, to znamená postup o 11 míst nahoru. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo na konci roku 2009 je vůbec nejvyšší hodnota od roku 1991 a řadí přerovský okres na druhé místo v rámci Olomouckého kraje. Horší je pouze Prostějov, který je na místě prvním. Při porovnání 24 moravských okresů je přerovský na místě čtvrtém.

Částečný vliv je možné připsat také vzdělanostní struktuře ekonomicky aktivních obyvatel, neboť v přerovském okrese je větší poměrné zastoupení těchto obyvatel se nižším středním, základním vzděláním či bez vzdělání v porovnání se srovnatelnými okresy Prostějov či Olomouc.

Shrnutí

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu vývoje trhu práce v okrese Přerov od roku 1989 do 2009. Zabývá se porovnáním vývoje struktury nezaměstnanosti a zaměstnanosti v okrese Přerov, v ostatních okresech Olomouckého kraje a v České republice. Kromě toho popisuje také roli problémových skupin a cizinců na regionálním trhu práce.

Okres Přerov má dlouhodobě vysokou nezaměstnanost. Z provedené analýzy je zřejmé, že na situaci na trhu práce v okrese Přerov v roce 2009 měla značný záporný vliv právě probíhající celosvětová ekonomická krize, ale částečně také vzdělanostní struktura ekonomicky aktivních obyvatel.

Klíčová slova: trh práce, zaměstnanost, nezaměstnanost, okres Přerov

Summary

This bachelor work focuses on the analysis of labour market in the region of Přerov from the 1989 until 2009. It deals with comparing with the development of the structure of unemployment and employment in the region of Přerov, also in the Olomouc region and in the Czech Republic district. In addition, it also describes the role of troubled groups and foreigners in the regional labour market.

Region of Přerov has very long term high unemployment. From the analysis it is clear that the labour market situation in the region of Přerov in 2009 had a considerable negative impact on the current global economic crisis, but partly also on the educational structure of the economically active population.

Keywords: labour market, employment, unemployment, district of Přerov

Seznam použitých zkratk:

S - sever(u)

J - jih (u)

V - východ(ě/u)

Z - západ(ě/u)

SV - severovýchod(ě/u)

JV - jihovýchod(ě/u)

JZ - jihozápad(ě/u)

SZ - severozápad(ě/u)

PP - přírodní památka

PR - přírodní rezervace

NPR - národní přírodní rezervace

ČSÚ - Český statistický úřad

VÚPSV- Výzkumný ústav práce a sociálních věcí

MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

ÚP - Úřad práce

SLDB - Sčítání lidu, domů a bytů

EU - Evropská unie

EHP - Evropský hospodářský prostor

OZP - osoby zdravotně postižené

EAO - ekonomicky aktivní obyvatel(é)

ORP - obec s rozšířenou působností

SO ORP- správní obvod obce s rozšířenou působností

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka č. 1 Klimatické oblasti zasahující na území okresu Přerov (Klasifikace podle atlasu podnebí 1958)

Tabulka č. 2 Klimatické oblasti zasahující na území okresu Přerov (Quittova klasifikace)

Tabulka č. 3 Vybrané chráněné lokality v okrese Přerov

Tabulka č. 4 Počet obyvatel v okrese Přerov ve věkových kategoriích dle produktivity k 31. 12. 2009

Tabulka č. 5 Struktura EAO v okrese Přerov podle vzdělání k 1. 3. 2001

Tabulka č. 6 Počet zaměstnanců v jednotlivých sektorech národního hospodářství ke konci roku 1989

Tabulka č. 7 Počet pracovníků v jednotlivých odvětvích průmyslu ke konci roku 1989

Tabulka č. 8 Vývoj situace na trhu práce v okrese Přerov ke konci let 1990 až 2008

Tabulka č. 9 Počet dostupných uchazečů, míra nezaměstnanosti a počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v okrese Přerov ke konci let 2008 a 2009

Tabulka č. 10 Nezaměstnaní absolventi v okrese Přerov k 30. 9. 2008 a 2009

Tabulka č. 11 Nezaměstnaní mladiství v okrese Přerov k 30. 9. 2008 a 2009

Tabulka č. 12 Nezaměstnané OZP v okrese Přerov ke konci let 2008 a 2009

Tabulka č. 13 Dlouhodobě nezaměstnaní v okrese Přerov ke konci let 2008 a 2009

Tabulka č. 14 Uplatnění cizinců na trhu práce v okrese Přerov v roce 2009 ve srovnání s ostatními okresy Olomouckého kraje, Olomouckým krajem a Českou republikou

Obrázek č. 1 Věková struktura obyvatelstva v okrese Přerov k 31. 12. 2009

Obrázek č. 2 Srovnání vývoje počtu dosažitelných uchazečů, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v období červenec 2004 až prosinec 2008

Obrázek č. 3 Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Přerov v letech 2001 až 2009

Obrázek č. 4 Vývoj míry nezaměstnanosti v okresech Olomouckého kraje od prosince roku 2008 do prosince roku 2009

Obrázek č. 5 Vývoj počtu vybraných kategorií uchazečů o zaměstnání v okrese Přerov v roce 2009

Obrázek č. 6 Podíl problémových složek na celkové nezaměstnanosti v okrese Přerov ke konci roku 2009

Obrázek č. 7 Kategorie cizinců tvořící celkovou zahraniční zaměstnanost v ČR

Obrázek č. 8 Vývoj zaměstnanosti cizinců v okrese Přerov a Olomouckém kraji v letech 1999 až 2009

Obrázek č. 9 Uplatnění cizinců na trhu práce v okrese Přerov ke konci let 2006 až 2009

Seznam použitých zdrojů:

Seznam použitých map a jejich vysvětlivek:

- Soubor geologických a účelových map. Mapa ložisek nerostných surovin ČR. List 25-13 Přerov. Redaktor listu J. Jinochová 1994
- Soubor geologických a účelových map. Mapa ložisek nerostných surovin ČR. List 25-12 Hranice. Redaktor listu J. Jinochová 1995
- Soubor geologických a účelových map. Mapa ložisek nerostných surovin ČR. List 25-14 Valašské Meziříčí. Redaktor listu J. Aichler 1995
- Soubor geologických a účelových map. Mapa ložisek nerostných surovin ČR. List 25-11 Hlubočky. Redaktor listu J. Jinochová 1994
- Soubor geologických a účelových map. Geologická mapa ČR. List 25-11 Hlubočky. Redaktor listu L. Maštera 1993
- Soubor geologických a účelových map. Geologická mapa ČR. List 25-12 Hranice. Redaktor listu P. Pálenský 1998
- Soubor geologických a účelových map. Geologická mapa ČR. List 25-13 Přerov. Redaktor listu P. Pálenský 1997
- Soubor geologických a účelových map. Geologická mapa ČR. List 25-14 Valašské Meziříčí. Redaktor listu Z. Stráník 1999
- ČURDA, Jan , et al. Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů v měřítku 1:50 000 : List 25-12 Hranice. Vydání I. Praha : Česká geologická služba, 2002. 75 s. ISBN 80-7075-592-X.
- ČURDA, J., et al. Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů v měřítku 1:50 000 : List 25-13 Přerov. Vydání I. Praha : Český geologický ústav, 2001. 83 s. ISBN 80-7075-529-6.

Seznam použité literatury:

- DEMEK, Jaromír, et al. *Zeměpisný lexikon ČR : Hory a nížiny*. Vydání II. Brno : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2006. 582 s. ISBN 80-86064-99-9.
- HORÁKOVÁ, Milada. *Mezinárodní pracovní migrace v ČR : Bulletin no. 18* [online]. Praha : VÚPSV, v. v. i., 2007 [cit. 2010-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://praha.vupsv.cz/Fulltext/B18-MPMc.pdf>>. ISBN 978-80-87007-48-8.

- HORÁKOVÁ, Milada. *Mezinárodní pracovní migrace v ČR : Bulletin no. 20* [online]. Praha : VÚPSV, v. v. i., 2008 [cit. 2010-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://praha.vupsv.cz/Fulltext/B20-MPMc.pdf>>. ISBN 978-80-87007-86-0
- HORÁKOVÁ, Milada. *Mezinárodní pracovní migrace v ČR : Bulletin no. 22* [online]. Praha : VÚPSV, v. v. i., 2009 [cit. 2010-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://praha.vupsv.cz/Fulltext/B22-MPMc.pdf>>. ISBN 978-80-7416-024-0
- HORÁKOVÁ, Milada. *Mezinárodní pracovní migrace v ČR : Bulletin no. 24* [online]. Praha : VÚPSV, v. v. i., 2010 [cit. 2010-04-22]. Dostupné z WWW: <http://www.vupsv.cz/sites/File/publikacni_cinnost/bulletiny/B24-MPMc.pdf>. ISBN 978-80-7416-054-7.
- JANDOVÁ, Naďa. Před deseti lety se začala v Hranicích psát historie továrny na obrazovky. *Sedmíčka : Přerov, Hranice* [online]. 25. října 2009 , 25. října 2009 , [cit. 2010-05-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.sedmicka.cz/prerov-hranice/clanek?id=66894>>.
- MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vydání 3., upravené. Praha : Sociologické nakladatelství, 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.
- MAREŠ, Petr; SIROVÁTKA, Tomáš. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika* . 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2003. 272 s. ISBN 80-210-3048-8.
- MARŠÁKOVÁ-NĚMEJCOVÁ, Marie; MIHÁLIK, Štefan. *Národní parky, rezervace a jiná chráněná území přírody v Československu*. Vydání 1. Praha : Československá akademie věd, 1977. 476 s., 1 skládaná mapa, 22 barevných příloh. VODŽA, Gustav, et al. *Okres Přerov*. Vydání první. Ostrava : Profil, 1988. 128 s.
- POŘÍZKOVÁ, Hana. *Analýza zahraniční zaměstnanosti v České republice; postavení cizinců na trhu práce a podmínky jejich integrace*. 1. vydání. Praha : VÚPSV, v.v.i., 2008. 76 s. ISBN 978-80-87007-83-9.
- SPĚVÁČEK, Vojtěch. *Transformace české ekonomiky- politické, ekonomické a sociální aspekty*. Praha : Linde, s. r. o., 2002. 528 s. ISBN 80-86131-32-7.
- ŠAFÁŘ, Jiří. *Olomoucko : Chráněná území ČR VI.*. Peter Mackovčín. Vydání 1. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR s finanční podporou Státního fondu životního prostředí ČR, 2003. 454 s. ISBN 80-86064-46-8.
- ŠIMEK, Milan. *Trh práce*. Vydání 1. Ostrava : Vysoká škola podnikání, 2005. 74 s. ISBN 80-86764-26-5.
- TOLASZ, Radim, et al. *Atlas podnebí Česka*. 1. vydání. Praha - Olomouc : Český hydrometeorologický ústav v koedici s Univerzitou Palackého v

Olomouci, 2007. 255 s. ISBN 978-80-86690-26-1 (ČHMÚ), 978-80-244-1626-7 (UP).

- TOMÁŠEK, Milan. *Půdy České republiky*. Vlasta Čechová. Čtvrté vydání. Praha : Česká geologická služba, 2007. 68 s., 41 barevných příloh, skládaná mapa. ISBN 978-80-7075-688-1.
- VÁCLAVÍKOVÁ, Anna; KOLIBOVÁ, Helena; KUBICOVÁ, Alina. *Problematika trhu práce a politiky zaměstnanosti*. Vydání 1. Opava : Optys, spol. s r. o., 2009. 149 s. ISBN 978-80-85819-76-2.

Seznam použitých elektronických zdrojů:

- Český statistický úřad. *Český statistický úřad* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://czso.cz/>>
- Český statistický úřad. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001- okres Přerov* [online]. Olomouc : ČSÚ, 28.8. 2003 [cit. 2010-05-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.olomouc.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7106-03>>.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí* [online]. 2002-2009 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<https://portal.mpsv.cz/>>.
- Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. *Výzkumný ústav práce a sociálních věcí* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.vupsv.cz/>>.
- Meopta-optika, s. r. o. *Meopta* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.meopta.com/index.php>>.
- KAZETO, s. r. o. *KAZETO* [online]. 2008 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.kazeto.cz/profilC.aspx>>.
- Agel, a. s. *Nemocnice Přerov* [online]. 2007 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.nempr.cz/obsah/default.aspx>>.
- PSP Engineering, a. s. *PSP* [online]. 2009 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.pspengineering.cz/About.aspx>>.
- Tondach Česká republika, s. r. o. *Tondach* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.tondach.cz/>>.
- Lázně Teplice nad Bečvou, a. s. *Lázně Teplice nad Bečvou* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.ltnb.cz/>>.
- Nemocnice Hranice, a. s. *Nemocnice Hranice, a. s.* [online]. 2004 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW:

<<http://www.nemocnice-hranice.cz/index.php?tpl=index&l=cz>>.

- MetalPlast Lipník n. B., a. s. *MetalPlast Lipník n. B., a. s.* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.metalplast.cz/>>.
- M-MOOS, spol. s r. o. *M-MOOS, spol. s r. o.* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-moos.cz/indexc.html>>.
- HBI Česká republika s.r.o. *HBI : Online databáze firem* [online]. 2010 [cit. 2010-05-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.hbi.cz/>>.

OBCE OKRESU PŘEROV

k 31. 12. 2009

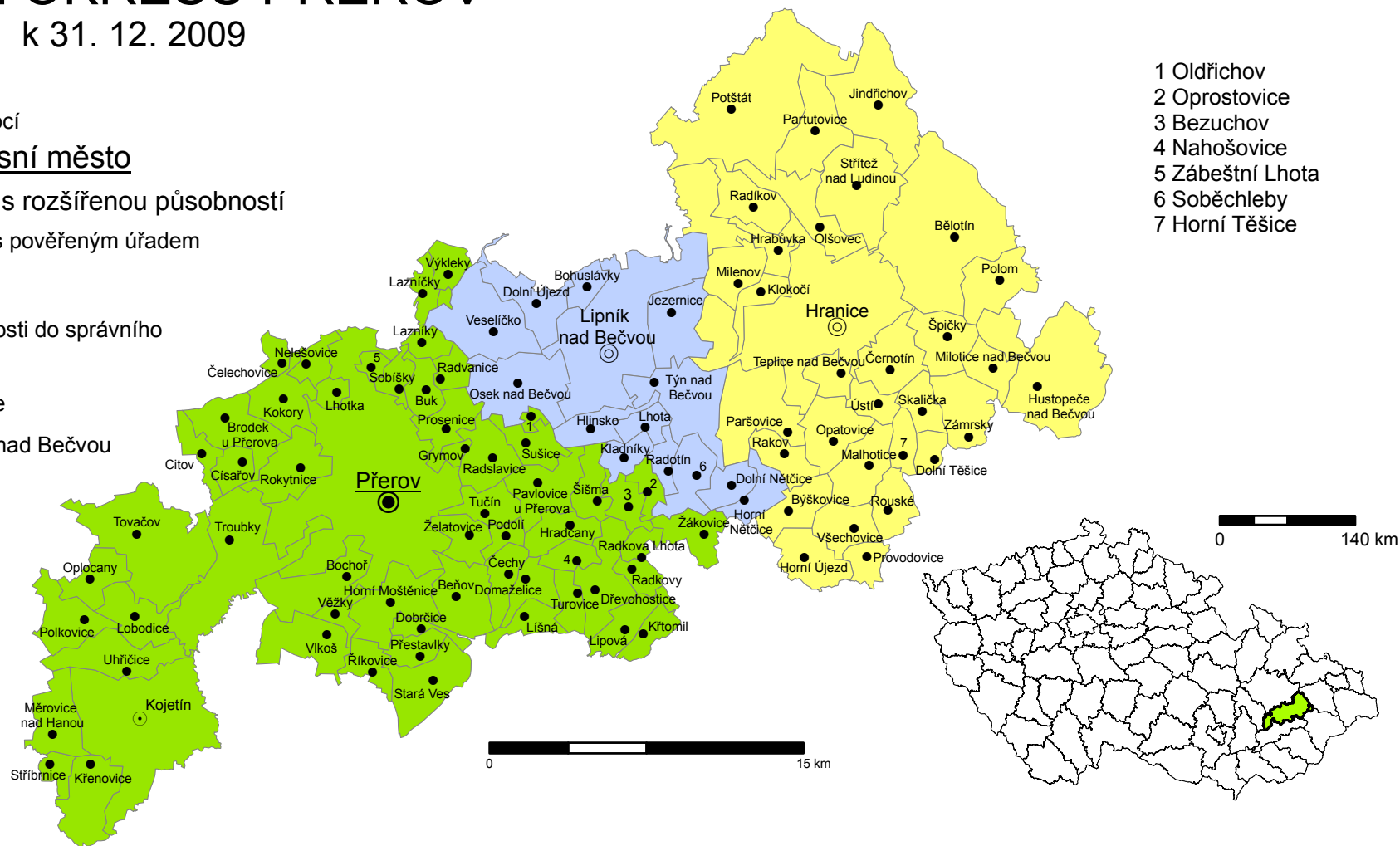
podle pravomocí

- okresní město
- ⊙ obec s rozšířenou působností
- ⊖ obec s pověřeným úřadem
- obec

podle příslušnosti do správního obvodu ORP

- Hranice
- Lipník nad Bečvou
- Přerov

- 1 Oldřichov
- 2 Oprostovice
- 3 Bezuchov
- 4 Nahošovice
- 5 Zábeštní Lhota
- 6 Soběchleby
- 7 Horní Těšice

Příloha č. 2 Vybrané ukazatele trhu práce v obcích okresu Přerov (stav k 31. 12. let 2008 a 2009)

název obce	dostupní uchazeči			míra nezaměstnanosti			počet uchazečů na 1 volné prac.místo		
	2008	2009	index	2008	2009	rozdíl	2008	2009	index
Bělotín	75	108	144,0	9,4	13,6	4,1	5,9	111,0	1874,0
Býškovice	8	14	175,0	4,0	7,1	3,0	9,0	14,0	155,6
Černotín	15	33	220,0	4,0	8,8	4,8	3,8	33,0	880,0
Dolní Těšice	3	2	66,7	25,0	16,7	-8,3	3,0	3,0	100,0
Horní Těšice	4	9	225,0	5,6	12,5	6,9	4,0	9,0	225,0
Horní Újezd	11	23	209,1	5,1	10,6	5,6	11,0	24,0	218,2
Hrabůvka	7	15	214,3	4,7	10,1	5,4	7,0	15,0	214,3
Hranice	652	1009	154,8	6,5	10,0	3,6	4,8	26,1	544,3
Hustopeče nad Bečvou	30	54	180,0	3,4	6,2	2,8	7,8	56,0	722,6
Jindřichov	11	22	200,0	4,7	9,5	4,7	11,0	23,0	209,1
Klokočí	6	10	166,7	4,4	7,4	2,9	6,0	10,0	166,7
Malhotice	9	10	111,1	6,1	6,8	0,7	10,0	11,0	110,0
Milenov	17	28	164,7	9,2	15,2	6,0	17,0	28,0	164,7
Milotice nad Bečvou	6	10	166,7	6,0	10,0	4,0	6,0	10,0	166,7
Olšovec	17	30	176,5	7,5	13,2	5,7	4,8	31,0	652,6
Opatovice	21	34	161,9	5,7	9,3	3,6	22,0	35,0	159,1
Paršovice	17	32	188,2	10,0	18,8	8,8	17,0	33,0	194,1
Partutovice	16	21	131,3	6,3	8,3	2,0	16,0	21,0	131,3
Polom	23	31	134,8	14,9	20,1	5,2	3,8	32,0	834,8
Potštát	46	82	178,3	7,3	13,1	5,8	46,0	82,0	178,3
Přestavky	12	23	191,7	9,8	18,7	8,9	12,0	24,0	200,0
Radíkov	5	6	120,0	7,2	8,7	1,4	5,0	6,0	120,0
Rakov	11	20	181,8	6,5	11,8	5,3	11,0	20,0	181,8
Rouské	10	12	120,0	8,8	10,5	1,8	10,0	12,0	120,0
Skalička	11	21	190,9	4,7	8,9	4,3	12,0	21,0	175,0
Střítež nad Ludinou	20	38	190,0	5,1	9,7	4,6	20,0	38,0	190,0
Špičky	6	15	250,0	4,3	10,8	6,5	6,0	16,0	266,7
Teplice nad Bečvou	8	17	212,5	5,2	11,0	5,8	4,0	17,0	425,0
Ústí	10	20	200,0	3,5	7,1	3,5	10,0	20,0	200,0
Všechnovice	21	62	295,2	5,2	15,3	10,1	22,0	62,0	281,8
Zámrský	4	4	100,0	5,3	5,3	0,0	4,0	5,0	125,0

Zdroj: GIS prostorová analýza 2008 a 2009 + vlastní úpravy

Příloha č. 2 Vybrané ukazatele trhu práce v obcích okresu Přerov (stav k 31. 12. let 2008 a 2009)

název obce	dostupní uchazeči			míra nezaměstnanosti			počet uchazečů na 1 volné prac.místo		
	2008	2009	index	2008	2009	rozdíl	2008	2009	index
Dolní Nětčice	10	19	190,0	7,2	13,8	6,5	10,0	19,0	190,0
Dolní Újezd	50	87	174,0	8,6	15,0	6,4	12,8	22,3	174,5
Hlinsko	5	10	200,0	5,3	10,6	5,3	6,0	12,0	200,0
Horní Nětčice	7	10	142,9	6,0	8,5	2,6	7,0	11,0	157,1
Jezernice	37	60	162,2	10,7	17,3	6,6	12,7	62,0	489,5
Kladníky	10	9	90,0	17,2	15,5	-1,7	10,0	10,0	100,0
Lhota	19	31	163,2	11,1	18,1	7,0	19,0	32,0	168,4
Lipník nad Bečvou	488	658	134,8	11,4	15,4	4,0	7,7	141,8	1835,1
Osek nad Bečvou	53	93	175,5	9,7	17,1	7,3	58,0	94,0	162,1
Radotín	6	4	66,7	7,1	4,7	-2,4	7,0	4,0	57,1
Soběchleby	24	33	137,5	7,9	10,9	3,0	24,0	34,0	141,7
Týn nad Bečvou	44	71	161,4	11,4	18,4	7,0	15,7	19,0	121,3
Veselíčko	24	52	216,7	6,1	13,2	7,1	27,0	52,0	192,6
Beňov	25	50	200,0	7,2	14,5	7,2	26,0	51,0	196,2
Bezuchov	6	4	66,7	7,2	4,8	-2,4	6,0	4,0	66,7
Bochoř	30	61	203,3	6,7	13,6	6,9	31,0	62,0	200,0
Brodek u Přerova	55	108	196,4	5,8	11,3	5,6	14,5	110,0	758,6
Buk	15	25	166,7	8,2	13,7	5,5	15,0	26,0	173,3
Císařov	12	14	116,7	8,9	10,4	1,5	12,0	15,0	125,0
Citov	13	18	138,5	5,0	6,9	1,9	14,0	9,5	67,9
Čechy	12	15	125,0	7,4	9,3	1,9	12,0	15,0	125,0
Čelechovice	3	7	233,3	5,6	13,0	7,4	3,0	8,0	266,7
Dobrčice	9	20	222,2	9,6	21,3	11,7	10,0	20,0	200,0
Domaželice	16	31	193,8	7,6	14,7	7,1	1,8	31,0	1743,8
Dřevohostice	49	86	175,5	6,7	11,7	5,0	8,5	88,0	1035,3
Grymov	2	8	400,0	3,1	12,3	9,2	4,0	8,0	200,0
Horní Moštěnice	46	81	176,1	6,1	10,7	4,6	11,8	84,0	714,9
Hradčany	6	8	133,3	4,6	6,2	1,5	6,0	9,0	150,0
Kojetín	305	548	179,7	9,2	16,5	7,3	15,2	137,3	904,0
Kokory	20	56	280,0	4,2	11,7	7,5	24,0	56,0	233,3
Křenovice	9	25	277,8	4,0	11,2	7,2	13,0	24,0	184,6

Zdroj: GIS prostorová analýza 2008 a 2009 + vlastní úpravy

Příloha č. 2 Vybrané ukazatele trhu práce v obcích okresu Přerov (stav k 31. 12. let 2008 a 2009)

název obce	dostupní uchazeči			míra nezaměstnanosti			počet uchazečů na 1 volné prac.místo		
	2008	2009	index	2008	2009	rozdíl	2008	2009	index
Lazníčky	7	13	185,7	8,6	16,0	7,4	8,0	13,0	162,5
Lazníky	20	38	190,0	8,2	15,6	7,4	20,0	40,0	200,0
Lhotka	1	3	300,0	7,1	21,4	14,3	1,0	3,0	300,0
Lipová	8	18	225,0	7,1	16,1	8,9	10,0	19,0	190,0
Líšná	11	18	163,6	12,4	20,2	7,9	11,0	18,0	163,6
Lobodice	28	63	225,0	8,1	18,3	10,1	9,7	63,0	651,7
Měrovice nad Hanou	83	108	130,1	23,1	30,0	6,9	7,3	108,0	1489,7
Nahošovice	6	11	183,3	7,1	13,1	6,0	7,0	11,0	157,1
Nelešovice	10	14	140,0	10,0	14,0	4,0	10,0	14,0	140,0
Oldřichov	8	10	125,0	13,3	16,7	3,3	8,0	10,0	125,0
Oplocany	21	32	152,4	13,0	19,9	6,8	24,0	33,0	137,5
Oprostovice	3	5	166,7	4,8	7,9	3,2	3,0	5,0	166,7
Pavlovice u Přerova	25	45	180,0	7,9	14,2	6,3	14,0	45,0	321,4
Podolí	7	10	142,9	8,0	11,4	3,4	7,0	10,0	142,9
Polkovice	20	41	205,0	9,3	19,2	9,8	21,0	41,0	195,2
Prosenice	31	58	187,1	7,5	13,9	6,5	33,0	58,0	175,8
Provodovice	8	9	112,5	12,3	13,8	1,5	8,0	9,0	112,5
Přerov	1951	2990	153,3	7,7	11,8	4,1	7,1	37,2	521,2
Radkova Lhota	5	7	140,0	11,1	15,6	4,4	5,0	7,0	140,0
Radkovy	4	9	225,0	4,9	11,0	6,1	4,0	9,0	225,0
Radslavice	23	55	239,1	3,9	9,2	5,4	24,0	55,0	229,2
Radvanice	10	22	220,0	7,2	15,9	8,7	11,0	22,0	200,0
Rokytnice	39	55	141,0	6,3	8,8	2,6	39,0	58,0	148,7
Říkovice	20	34	170,0	9,0	15,3	6,3	20,0	35,0	175,0
Sobíšky	8	16	200,0	10,5	21,1	10,5	8,0	17,0	212,5
Stará Ves	27	42	155,6	10,0	15,6	5,6	27,0	43,0	159,3
Stříbrnice	6	11	183,3	5,4	9,8	4,5	4,0	11,0	275,0
Sušice	9	13	144,4	5,6	8,0	2,5	10,0	13,0	130,0
Šišma	9	12	133,3	8,6	11,4	2,9	9,0	12,0	133,3
Tovačov	85	148	174,1	6,6	11,5	4,9	4,4	149,0	3386,4
Troubky	55	95	172,7	5,7	9,9	4,1	56,0	95,0	169,6

Zdroj: GIS prostorová analýza 2008 a 2009 + vlastní úpravy

Příloha č. 2 Vybrané ukazatele trhu práce v obcích okresu Přerov (stav k 31. 12. let 2008 a 2009)

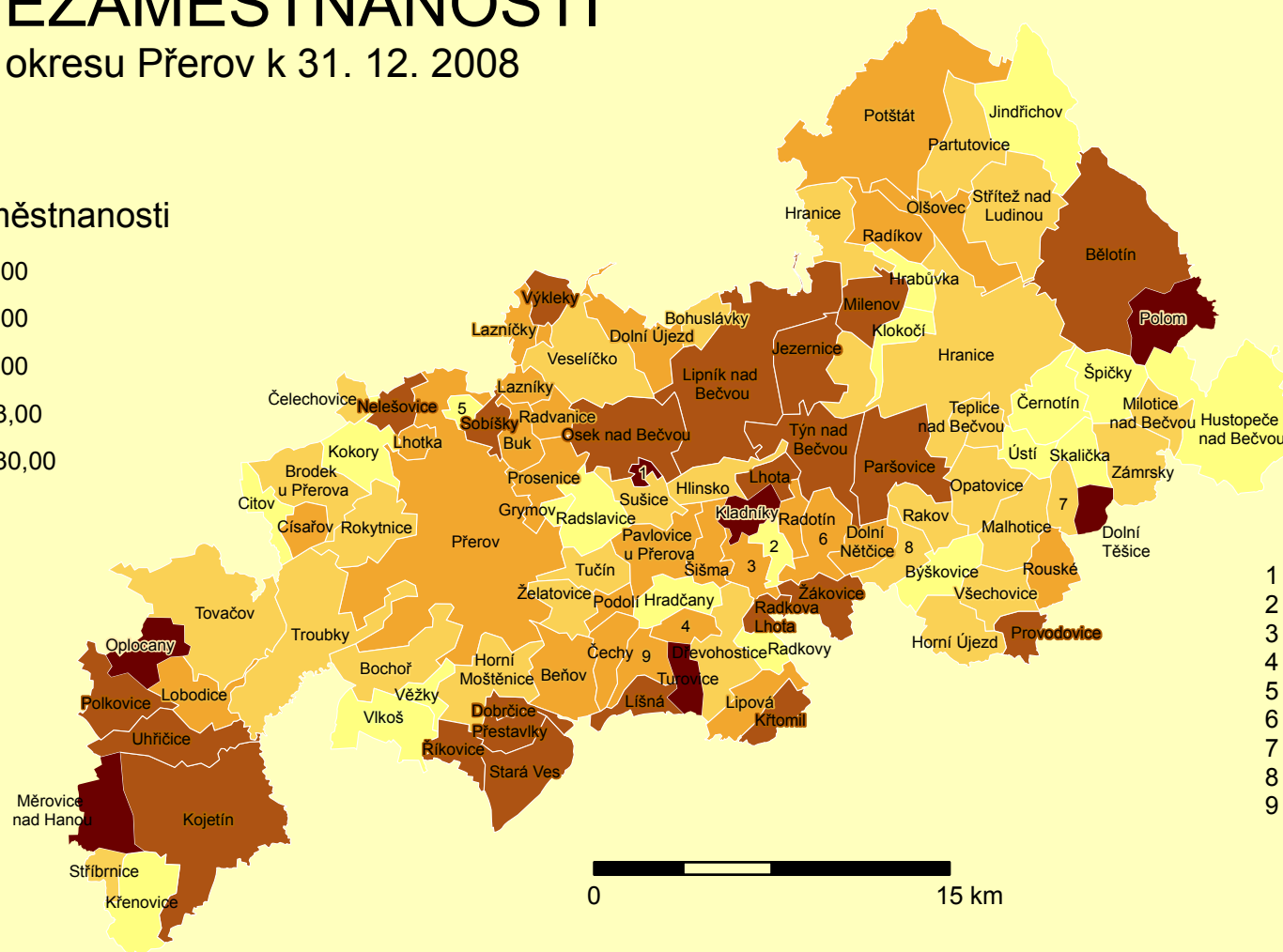
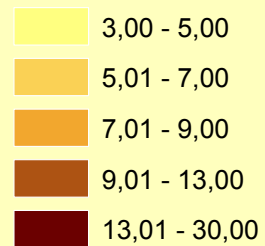
název obce	dostupní uchazeči			míra nezaměstnanosti			počet uchazečů na 1 volné prac.místo		
	2008	2009	index	2008	2009	rozdíl	2008	2009	index
Turovice	16	18	112,5	15,5	17,5	1,9	17,0	18,0	105,9
Uhřčice	29	64	220,7	9,5	21,0	11,5	8,3	64,0	775,8
Věžky	5	10	200,0	4,8	9,5	4,8	5,0	10,0	200,0
Vlkoš	18	58	322,2	4,9	15,8	10,9	9,5	59,0	621,1
Výkleky	16	23	143,8	12,0	17,3	5,3	16,0	23,0	143,8
Zábeštní Lhota	3	3	100,0	4,8	4,8	0,0	3,0	3,0	100,0
Žakovice	14	27	192,9	11,6	22,3	10,7	15,0	27,0	180,0
Želatovice	18	35	194,4	6,6	12,8	6,2	1,9	35,0	1842,1
okres Přerov celkem	5232	8442	161,4	7,6	12,3	4,7	8,5	56,3	666,5

Zdroj: GIS prostorová analýza 2008 a 2009 + vlastní úpravy

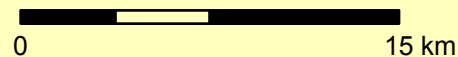
MÍRA NEZAMĚŠTNANOSTI

v obcích okresu Přerov k 31. 12. 2008

míra nezaměstnanosti

- 1 Oldřichov
- 2 Oprostovice
- 3 Bezuchov
- 4 Nahošovice
- 5 Zábeštní Lhota
- 6 Soběchleby
- 7 Horní Těšice
- 8 Horní Nětčice
- 9 Domaželice

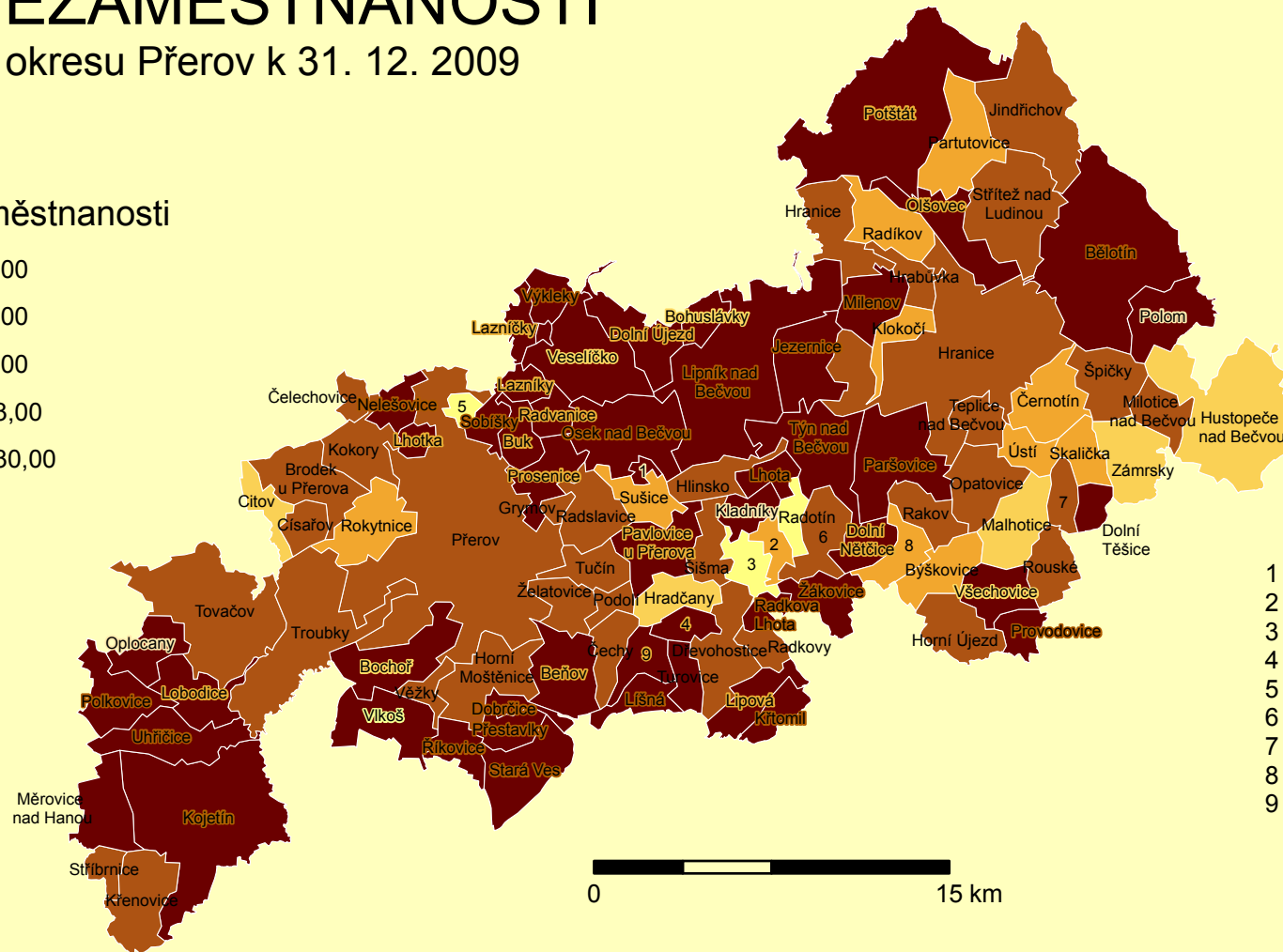
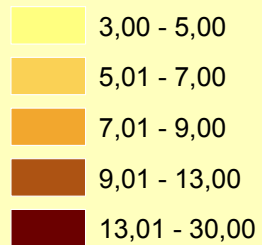

Veronika MRUGALOVÁ
Přerov 2010

MÍRA NEZAMĚŠTNANOSTI

v obcích okresu Přerov k 31. 12. 2009

míra nezaměstnanosti

- 1 Oldřichov
- 2 Oprostovice
- 3 Bezuchov
- 4 Nahošovice
- 5 Zábeštní Lhota
- 6 Soběchleby
- 7 Horní Těšice
- 8 Horní Nětčice
- 9 Domaželice

Veronika MRUGALOVÁ
Přerov 2010